Univerzita Palackého v Olomouci
Filozofická fakulta
Katedra psychologie

VLIV MASKULINITY GURU NA ŽIVOTY MLADÝCH MUŽŮ

THE IMPACT OF MASCULINITY INFLUENCERS ON YOUNG MEN S LIVES

Bakalářská diplomová práce

Autor: **Denisa Corridoni**

Vedoucí práce: **Mgr. Gabriel Kňažek, Ph.D.**

Olomouc

2026

Velké poděkování patří všem, díky kterým mohla tato práce vzniknout. Děkuji vedoucímu práce za trpělivost, vstřícnost a upřímnost, bez nichž bych se během tvorby této práce neobešla. Svým nejbližším, jež mě motivovali v práci pokračovat a také všem, jenž mě usvědčili v tom, jak důležité je nepodceňovat téma mužského psychického zdraví.

Místopřísežně prohlašuji, že jsem bakalářskou diplomovou práci na téma: „Vliv maskulinity guru na životy mladých mužů“ vypracovala samostatně pod odborným dohledem vedoucího diplomové práce a uvedla jsem všechny použité podklady a literaturu.

V Olomouci dne 1.1.2026 Podpis:

OBSAH

OBSAH **3**

ÚVOD **5**

TEORETICKÁ ČÁST **6**

1 Maskulinita jako sociální konstrukt **7**

1.1 Hegemonní maskulinita 8

2 Ontologický vývoj identity v adolescenci **10**

2.1 Formování identity u adolescentů 10

2.1.1 Erikson: identita VS zmatení rolí 11

2.1.2 Marcia: 4 formy identity 12

2.2 Sebepojetí v kontextu adolescence 13

2.2.1 Obrana sebepojetí 14

3 Mechanismy sociálního a psychického vlivu **16**

3.1 Základní psychické potřeby 16

3.1.1 Maslowova hierarchie potřeb 16

3.1.2 Potřeby dle Pesso-Boyden 17

3.1.3 Sebedeterminační teorie 18

3.2 Teorie sociálního učení 19

3.3 Efekt pouhého vystavení a utváření parasociálních vztah 20

3.3.1 Parasociální vztah 20

4 Manosféra a proměnny maskulinity **22**

4.1 Red Pill ideologie 22

4.1.1 Red Pill ve vztahu k ženám 23

4.1.2 Red Pill a seberozvoj 23

4.2 Reakce společnosti na Red Pill 24

VÝZKUMNÁ ČÁST **25**

5 Výzkumný problém, výzkumné cíle A otázky, Reflexe **26**

5.1 Výzkumný problém 26

5.2 Cíle výzkumu a výzkumné otázky 27

5.3 Reflexe výzkumníka 27

6 Metodologický rámec výzkumu **29**

6.1 Metody získávání dat 29

6.1.1 Pilotáž otázek v ohniskové skupině 29

6.1.2 Získávání dat ve výzkumu 30

6.2 Charakteristika výzkumného souboru 31

6.3 Zpracování, analýza a interpretace dat 33

6.3.1 Interpretativní fenomenologická analýza (IPA) ... 33
6.4 Etické hledisko a ochrana soukromí ... 33
7 Práce s daty a její výsledky ... 35
7.1 Představení jednotlivých participantů ... 35
7.1.1 Participant 1 ... 35
7.1.2 Participant 2 ... 36
7.1.3 Participant 3 ... 37
7.1.4 Participant 4 ... 38
7.1.5 Participant 5 ... 39
7.1.6 Participant 6 ... 41
7.1.7 Participant 7 ... 42
7.2 Vynořující se témata ... 43
7.2.1 Vývojové faktory aneb zlatá cesta do světa maskulinity guru ... 43
7.2.2 Naplňování psychických potřeb prostřednictvím guru ... 45
7.2.3 Proces formování identity, nastavení nového směru a hodnot ... 48
7.2.4 Obrana sebepojetí a nadhled ... 50
7.3 Odpověď na výzkumné otázky ... 53
7.3.1 Co předcházelo sledování maskulinity guru? ... 53
7.3.2 Proč se maskulinity guru stali pro participanty atraktivními? ... 53
7.3.3 Jak sledování maskulinity guru ovlivnilo participanty výzkumu? ... 54
7.3.4 Jaké postoje k maskulinitě a maskulinity guru zaujímají nyní? ... 54
8 Diskuze ... 56
8.1 Limity výzkumu ... 58
8.2 Přínosy výzkumu a prostor pro budoucí zkoumání ... 59
9 Závěr ... 61
10 Souhrn ... 62
LITERATURA ... 65
PŘÍLOHY ... 70

ÚVOD

Co znamená být pravým mužem? Tato otázka je kladena napříč všemi kulturami i časovými linkami. Na první pohled může odpověď působit jednoduše – jedná se přeci o jedince s genetickými, anatomickými a hormonálními znaky typickými pro mužské pohlaví. Společenské konvence v průřezu historie však naznačují, že koncept „pravého mužství“ biologický rámec přesahuje. Jedná se o koncept, na jehož tvorbě se společnost aktivně podílí skrze normy, očekávání a rituály. Každá společnost tak vytváří specifický konstrukt, který definuje, co to mužství je a jak jej může jedinec dosáhnout. Tento konstrukt je ve vědeckých sférách označován jako maskulinita, přičemž některé její formy mohou v daném období získávat dominantní postavení, tzv. hegemonní maskulinita.

Definice maskulinity je dynamická a proměnlivá. Každá doba a společnost vyzdvihuje specifické atributy, na nichž by se měla maskulinita zakládat. Ne každý se však narodil s predispozicemi, které společnost v danou chvíli validuje a vystává zde otázka – zaslouží si každý jedinec mužského pohlaví dosáhnout statutu mužství? Právě tato podmíněnost může být zdrojem nejistoty, zejména v období dospívání, kdy jedinec hledá své místo ve společnosti. V odborné i mediální rovině se v posledních letech objevují úvahy o tzv. krizi maskulinity, které poukazují na proměnu tradičních rolí a nejistotu mužské identity v současném světě. Jednu z takových krizích jsme mohli zaznamenat právě po pandemii v roce 2022, kdy online prostředí bylo zaplaveno influencery, kteří se snažili zejména mladým mužům nabízet normativní modely maskulinity založených na tradičních hodnotách, hierarchii a mužské dominanci. Tyto modely slibovali dosažení úspěchu, respektu a získání kontroly nad vlastním životem. Ačkoli ze začátku se myšlenky influencerů jevily jako obohacující, postupem času začali narážet na stinné stránky.

V empirické části této práce mapuji proces, kterým dospívající muži pod vlivem maskulinity guru prošli. Zkoumáno bude, co sledování maskulinity guru předcházelo, jak se změnil jejich životní styl během sledování guru a jak zpětně na zkušenost s maskulinity guru nahlíží. Předmětem výzkumu bude také zhodnocení přínosů a ztrát, jež participantům guru přinesly. Teoretická část je věnována fenoménům, které měly výzkumnou váhu v empirické části.

TEORETICKÁ ČÁST

1 MASKULINITA JAKO SOCIÁLNÍ KONSTRUKT

V této kapitole se zaměřím na rozlišení pojmů jako je maskulinita, hegemonní maskulinita, nebo mužství. Jejich teoretické ukotvení a diferenciace mezi definicemi pop kultury a vědeckými definicemi je pro tuto práci zásadní. Dříve se předpokládalo, a to i v akademických kruzích, že genderová identita je v zásadě rovná pohlaví biologickému. Toto paradigma se začalo měnit zejména s nástupem feminismu, který poukázal na rozdíl v nerovnosti způsobené biologickou determinací a nerovností způsobenou sociálními faktory (Bem, 1993). Předpoklad existence rozdílu mezi biologickým pohlavím a genderové identity se stal nedílnou součástí novodobého diskurzu. Existují však kultury a specifické skupiny lidí, které tento rozdíl nerozeznávají.

Vymezení pojmu maskulinita představuje v současném diskurzu komplexní problém, neboť neexistuje jednotná a všeobecně přijímaná definice. Různé teoretické přístupy nabízejí odlišná, místy i protichůdná pojetí tohoto konceptu. Populární literatura, příručky pro muže a samotní guru, většinou popisují maskulinitu jako soubor charakteristik a chování, které by měl každý muž následovat, aby mohlo být společností považován za muže. Například Deida (2014) popisuje maskulinní muže jako cílevědomé, sebejisté, přímé, žijící v souladu se sebou samými, mající smysl pro humor, citlivé, spontánní, duchovně probuzené, odhodlané objevovat nejhlubší pravdu a žít podle ní. Už jen slovo „citlivý“ jde do kontrastu s definicemi biologického esencialismu sociobiologie a evoluční psychologie, které prezentují muže jako biologicky naprogramované k násilí a agresivitě, přirozeně prahnoucí po moci, dominanci a kontrole (Kimmel, 2016). Tato definice pohlíží na maskulinitu jako na něco vrozeného a neměnného. Freud tyto domněnky vyvrátil svou teorií psychosexuálního vývoje dětí, ve kterém tvrdil, že rozdíly a nerovnosti mezi mužskou a ženskou psychikou nastávají v průběhu jejich vývoje (Bem, 1993). Jednotlivé definice budí v lidech nejistotu a spousty otázek – je maskulinita přirozeně agresivní, nebo dovede být i citlivá? Je maskulinita vrozená, nebo naučená? Na tyto otázky se snaží konzistentně odpovědět gender studies, psychologové, sociologové, antropologové.

V této práci se nebudeme držet konkrétních definic maskulinity, protože neberou v potaz proměny maskulinity v čase, a ani definic biologického esencialismu, poněvadž jsou

v některých ohledech zastaralé (Bleier, 1986). Vycházet budeme z obecné definice, která **maskulinitu** pojímá jako očekávání naší kultury ohledně chlapců a mužů (Andoh, 2025). Maskulinita, je obecně chápána jako soubor žádoucích atributů, které říkají, jak se má muž chovat. Z definice vyplývá, že neexistuje univerzální a na čase nezávislý ideál maskulinity – právě naopak. Ideál maskulinity se mění v závislosti na čase, místě i kultuře. V porovnání s předchozími definicemi se tak snažíme být přesnější a objektivnější.

Zrovna tak považujeme za důležité oddělit pojem „maskulinita“ od pojmu **„mužství“** neboli „**mužnost“**. Mnoho lidí se domnívá, že mužnost je nadpozemská duchovní esence, třímající hluboko v srdci každého muže, anebo zkrátka přirozená součást mužské psychiky, s níž s se rodí potomci s párem chromozomů XY. Co je blíže vědeckému poznání, tak mužství, zrovna tak jako maskulinita, je souborem neustále se měnících významů, které podmiňují vztahy muže k sobě samému, vztahem k ostatním mužům a vztahu muže ke světu. Mužství není statické, ani časově neměnné, jedná se o sociální konstrukt (Kimmel, 2016). Jak autor podotýká, nejčastěji inklinujeme nahlížet na mužství jako na něco stabilního a neměnného v dobách krize. S Kimmlem souhlasí i francouzský sociolog a antropolog Boudieu, který mužství charakterizuje jako pojem eminentně vztahový, budovaný před očima jiných mužů a pro ně, a oproti ženství, v jakémsi strachu z ženství, a hlavně ženství ve vlastním nitru (Švaříčková-Slabáková, 2012). Ten navíc zdůrazňuje snahu stavět ženství do protikladu s mužstvím, a tím snahu popírat ženství, které se v mužích může vyskytovat.

Abychom to shrnuli, je důležité mít na mysli, že oba pojmy jsou vázány na historický a kulturní kontext dané společnosti. To z nich dělá sociální konstrukty. Navzdory odpůrcům, nejedná se o nic vrozeného, ani transcendentálního. Maskulinita se váže na společenské normy a očekávání, zatímco mužství je definováno skrze vztahy mezi ostatními muži.

1.1 Hegemonní maskulinita

Jak už víme, maskulinity se liší v závislosti na časoprostoru. Co jsme však zatím nezmínili je, že ve stejné čase na stejném území může současně koexistovat více maskulinit. Podívejte se například na dominantní formy maskulinity na našem území během novověku: dvorský, univerzitní a městský (Švaříčková-Slabáková, 2012). Životy pánů a šlechty se radikálně lišili od životů vysokoškolských studentů, nebo pracujících měšťáků a každý z výše zmíněných modelů, provozoval odlišné formy chování a norem, které museli muži dodržovat. Společenská nerovnost nám krásně nahrává k podkapitole hegemonní maskulinity.

Pojem „hegemonie“, odvozený z analýzy třídních vztahů Antonia Gramsciho, označuje kulturní dynamiku, prostřednictvím které si skupina nárokuje a udržuje vedoucí postavení ve společenském životě (Connell, 1995). Průkopnicí tohoto slovního spojení byla australská socioložka Raewyn Connell, jež **hegemonní maskulinitu** popisuje jako konfiguraci genderové praxe, která ztělesňuje aktuálně akceptovanou odpověď na problematiku legitimity patriarchátu, která zaručuje (nebo je považována za záruku) dominantní pozice mužů a podřízenost žen. Pojďme si to vysvětlit trochu lidsky – autorka se definicí snažila zachytit několik podstatných bodů, a to: *maskulinita není vlastnost, ale společenský vzorec chování*; *hegemonní maskulinita je ideál maskulinity dané společnosti*; *tento ideál zároveň upevňuje moc patriarchátu*. Shrnuto do jedné věty, jedná se o společensky nejvíc ceněný způsob „být mužem“, který ospravedlňuje, proč mají muži jako skupina víc moci než ženy, (Connell, 1995).

Jak autorka dále popisuje, hegemonie, by nebyla možná bez vzájemných vztahů, které ji dávají význam. Mezi tyto vztahy řadí *podřízenost*, *spoluúčast* a *marginalizaci*. Jako *podřízené*, jsou v patriarchální společnosti vnímané především ženy, ale i některé praktiky maskulinity, které ta hegemonní neschvaluje – například homosexuály, nebo jiné muže které lze označit za zženštilé, šprty, slabochy a tak podobně (Connell, 1995). *Spoluúčastníci* jsou muži, jenž přímo neztělesňují hegemonní ideál, ale souhlasí s patriarchátem a benefitují z něj (Kimmel, 2016). A konečně, *marginalizována* maskulinita zahrnuje maskulinity jiných rasových, etnických, nebo třídních skupin. Od spoluúčastníků se liší v tom, že z nastaveného patriarchátu nijak jako skupina nebenefitují.

Hegemonní praktiky se, stejně jako jiné sociální konstrukty, mění v závislosti na čase, prostoru, a vzájemných vztazích, do kterých jsou zasazeny. Přesto je na první pohled jasné, že jen málo mužů dostojí předpisům hegemonní maskulinity. Proto bychom neměli zaměňovat společenský ideál s domnělou normou.

2 ONTOLOGICKÝ VÝVOJ IDENTITY V ADOLESCENCI

Podkapitolu uvedu zběžným popisem dospívání. Americká psychologická asociace jej charakterizuje jako období lidského vývoje, které začíná pubertou přibližně ve věku 10-12 let a je zakončeno fyziologickou a neurobiologickou zralostí zhruba kolem 20 roku života (APA dictionary, 2023). Různí autoři uvádí rozdílné rozpětí tohoto vývojového stádia. Vágnerová a Lisá (2021) toto období charakterizují jako přechod mezi dětstvím a dospělostí, ke kterému dochází mezi 10 až 20 rokem. Rozděluje jej na *období rané adolescence*, mezi 11.-15. rokem a *obdobím pozdní adolescence* mezi 15.-20. rokem. Langmajer a Krejčířová (2006) toto období vymezují jako životní úsek započatý výskytem známek pohlavního zrání, akcelerací růstu zakončený dovršením plné pohlavní zralosti a dokončením tělesného růstu. Dospívání dále člení na *období pubescence*, shodné s obdobím rané adolescence u Vágnerové a Lisé (2021), a *obdobím adolescence*, které bezprostředně navazuje na předchozí období a trvá zhruba do 22 let. Pro účely této práce se zaměříme pouze na období adolescence, tedy na vývoj od patnáctého roku života.

V tomto období dochází ke komplexním proměnám v osobnosti, jež jsou podmíněné biologickými faktory stejně tak jako psychosociálními. Období dospívání je charakteristické pro hledání vlastní identity, osobní nejistotou o svých kompetencích a své pozici ve společnosti (Vágnerová & Lisá, 2021). Adolescenti si v této fázi života potvrzují sociální identitu a hledají vlastní identitu. Fáze bývá doprovázena emoční nestálostí, snahou emancipovat se od rodiny a hledání jistoty v sociálních vztazích. Objevují také svou sexualitu (Langmeier & Krejčířová, 2006).

2.1 Formování identity u adolescentů

Vytvoření si uspokojivé identity je primárním vývojovým úkolem v období adolescence. Jedná se o proces, ve kterém se mladý člověk odpoutává od rodičů a postupně nabývá více autonomie. Zpravidla si klade otázky, kým je, jaký je, kam patří, kam směřuje a jaké hodnoty má v životě zastávat (Langmeier & Krejčířová, 2006). Identita se člení do dvou aspektů, sociálního a osobního. U *sociálního aspektu* se mladý člověk snaží nalézt pocit začlenění a vztahové kontinuity. (Langmeier & Krejčířová, 2006). Na druhou stranu

osobní identita čerpá ze sebereflexe a sebehodnocení. Jedinec si uvědomuje vlastní jedinečnost a odděluje ji od identit ostatních. Velký význam při formování identity hraje fyzický vzhled a sebepřijetí. „Součástí vlastní identity je ovšem i dosažení jasné identity sexuální – snaha být dobrým, „správným“ mužem či ženou,“ (Langmeier & Krejčířová, 2006).

Ve výjimečných případech může dojít k tomu, že se adolescent odpoutá od své dětské identity, ale nedovede si vytvořit identitu novou. V klinické praxi tento stav nazýváme *agregovanou adolescentní krizí*. Tato krize bývá zaměňována se schizoidními rysy, či začínající schizofrenií (Říčan & Krejčířová, 2006). Proto je důležité tento stav nebrat na lehkou váhu a pečlivě jej zhodnotit v diferenciální diagnostice.

V následujících podkapitolách seznámíme čtenáře s několika základními teoriemi vývoje identity v dospívání.

2.1.1 Erikson: identita VS zmatení rolí

Toto stádium vychází z teorie osmi věků člověka, popsané německým psychoanalytikem Erikem Eriksonem. Erikson v tomto stádiu nahlíží na identitu nikoli jako na součet přechozích identifikací z dětství, ale jako na schopnost integrovat všechny identifikace spolu s proměnlivostí libida, vlohami vyvinutými z nadání a s příležitostmi nabízenými v sociálních rolích (Erikson, 1967).

Hlavním vývojovým úkolem je zde vyřešení konfliktu mezi identitou a zmatením rolí. Jedinec by měl konstruovat subjektivní pocit jednoty, stálosti a kontinuity osobnosti. Stále by si měl být vědom vlastních totožností navzdory probíhajícím změnám. Hledání identity se dostává do popředí adolescentova zájmu skrze akceptování svého místa ve společnosti a nalezením vlastní hodnoty. Nároky jsou zrovna tak kladeny na hledání vlastního životního stylu a světonázoru, jež však vyžadují určitý čas a prostor na experimentování. Postupně integruje nejen významné identifikace, ale zároveň konstituční danosti.

Dle Eriksona (1967), se adolescent nachází v tzv. fázi *moratoria*. Tím rozumí stádium, v němž je vystaven morálce naučené z dětství a etice, již se musí naučit pro vstup do dospělosti. Touží po uznání od vrstevníků, ale zároveň je vystaven riziku, že bude ostatními vrstevníky vyčleněn a stane se z něj out-grouper. Když se mladému člověku povede integrovat svou identitu do jednotného celku, získává na konci tohoto stádia ctnost

věrnosti. V tomto kontextu je věrnost chápána jako obnovení schopnosti důvěřovat společnosti i sobě samému, ale také jako kladený požadavek být důvěryhodný a schopný prokázat vlastní věrnost. V případě, kdy adolescent svou roli odmítne, a tedy dojde ke zmatení rolí, bude se dle Eriksona potýkat s neprůbojností a systematickým vzdorem. Z dnešního pohledu je problematický nejen scénář, kdy adolescent dlouho ve své identitě otálí, ale zároveň situace, v níž dochází k předčasnému uzavření identity (Svoboda & Blatný, 1999).

2.1.2 Marcia: 4 formy identity

Marica bezprostředně navázal na teorii Erika Eriksona. V původní koncepci definoval statuty pouze dva, pozdější výzkum však ukázal, že jsou statusy čtyři (Marcia, c1993). Ve své koncepci definuje čtyři stavy identity: *difúzní rozptýlená identita*, náhradní identita či *předčasně uzavřená identita*, nezávazná identita neboli *moratorium*, a získaná *či dosažená identita*. Tyto statusy se odvíjí na základě přítomnosti či nepřítomnosti **explorace** (dříve krize) či **závazku**, viz. tabulka (Tabulka 1).

Tabulka 1

Kritéria statutů identity

	Difúzní identita	**Předčasně uzavřená identita**	**Moratorium**	**Dosažená identita**
Explorace	Přítomná nebo chybí	Chybí	V procesu	Přítomná
Závazek	Chybí	Přítomný	Přítomný vágní	Přítomný

Poznámka. Upravena z *Ego Identity: A Handbook for Psychosocial Research,* od J. E. Marcii, c1993, s. 11. Copyright 1993 od Springer-Verlag.

Difúzní identita označuje stav, kdy adolescent neprožívá závazek a v některých případech ani neexploruje. Je velmi povrchní a často se nechá ovlivnit názory svých vrstevníků. Specifické je pro něj kolísavé sebehodnocení, jež se odvíjí od aktuálních reakcí bezprostředního okolí. Jeho identita je mu vcelku lhostejná, neprojevuje zájem o svou budoucnost (Marcia, c1993).

Předčasně uzavřená identita znamená, že jedinec převzal cizí identitu bez kritického zvážení. Spadají sem hodnoty, postoje, potažmo cíle jiné osoby, často autority nebo rodičů.

Jejich sebeúcta vyplývá z naplnění cílů, jež mu stanovili jiní (Marcia, c1993). Jejich sebepojetí je rigidní až dogmatické a konformní.

Moratorium neboli nezávazná identita odkazuje na adolescenty, jež se v procesu vytváření identity aktivně angažují. Je zde přítomen vágní závazek a započatá explorace. Toto stádium prožívají velmi intenzivně, vyskytuje se zde váhání, strach a vzrušení. Často však bývají zahleděni do sebe (Marcia, c1993), experimentují a mívají labilní sebepojetí.

Stádium *dosažené identity* se oproti stádiu předčasně uzavřené identity liší v tom, že plány, jež uskutečňuje vychází z vlastních pohnutek jedince a v průběhu života se mění (Marcia, c1993). Jedinec zde zřetelně vymezuje vlastní identitu, je schopen sebepřijetí a stanovuje si vlastní hodnoty.

Marcia (c1993) na rozdíl od Eriksona tvrdil, že osobnost se neskládá pouze z jedné identity. Každá identita by se dle Marcii měla vztahovat k určité oblasti života, jako například k profesi, víře či genderové roli.

2.2 Sebepojetí v kontextu adolescence

Koncept sebepojetí není v psychologické teorii jednoznačně vymezen, ani neexistuje jednotná definice, která by jej jasně odlišovala od příbuzných konstruktů, jako je sebeobraz, sebehodnocení či self-schéma. Sebepojetí bývá obecně chápáno jako mentální reprezentace sebe sama (Van der Werff, 1990) nebo jako konstrukt složený z: „vlastností, schopností, vědomostí, hodnot, postojů a sociálních rolí a všeho, s čím se subjekt definuje a hodnotí," (Papica, 1985).

Různí autoři přistupují k jeho vymezení odlišně. Blatný (2010) rozlišuje tři základní aspekty sebepojetí: *kognitivní*, *afektivní* a *konativní*. Zatímco Výrost et. al. (2019) chápe sebepojetí v užším slova smyslu pouze jako kognitivní komponentu širšího sebesystému. Tyto rozdíly naznačují, že sebepojetí můžeme pojímat buď jako komplexní strukturu, nebo jako jednu z dílčích složek. Ve vztahu k identitě představuje sebepojetí spíše subjektivní a reflektovanou rovinu vztahu k sobě samému, zatímco identita pojímá širší kontext hodnot, rolí, smysl a zároveň je sociálně ukotvená (Vignoles et al., 2011).

V adolescenci dochází k výrazným změnám ve všech základních složkách sebepojetí. Na *kognitivní úrovni* dochází k rozvoji abstraktního myšlení a schopnosti sebereflexe, jež umožňuje jedinci kriticky analyzovat a posuzovat své vlastní pocity a myšlenky. *Afektivní* vývoj implikuje náladovost, vztahovačnost, přecitlivělost na kritiku a

kolísání mezi pocity méněcennosti a přeceňováním vlastních schopností. *Konativní složka* sebepojetí zastává motivační funkci a uplatňuje regulaci v chování (Blatný, 2010).

Tato vývojová fáze je charakteristická také zvýšenou potřebou sounáležitosti a přijetí v rámci sociálních skupin. Vrstevníci často kladou důraz na konformitu a potvrzování příslušnosti ke skupině, což může vést k nátlaku na dodržování skupinových norem. Stanlandský výzkum zjistil, že dospívající chlapci často reagují agresivně v situacích, kdy je jejich maskulinita vrstevníky zpochybňována. Tyto okolnosti jsou spojovány s fenoménem tzv. „křehké maskulinity“ (Andoh, 2025).

Sebepojetí adolescenta bývá v tomto období proměnlivé a zranitelné vůči vnějším vlivům. Zpochybnění vlastních kvalit či nenaplnění očekávaných norem může vést k prožívání nejistoty, studu nebo nedostatečnosti. Právě v těchto situacích mohou být aktivovány obranné mechanismy, které slouží k ochraně sebepojetí před ohrožujícími či obtížně zvládnutelnými emocemi.

2.2.1 Obrana sebepojetí

Stabilní sebepojetí je základ pro udržení psychické integrity člověka. Každý jedinec má v hlavě ucelený obrázek o tom, jaký je, jaké jsou jeho silné stránky, a naopak v čem selhává. Jakmile nastane situace, kdy je jedincovo sebepojetí ohroženo, dojde k zapojení obranných mechanismů, jež mají za úkol chránit naši psychickou integritu.

O konceptu obranných mechanismů poprvé uvažoval rakouskouherský psychoanalytik Sigmund Freud. Jeho práci dále rozvedla jeho nejmladší dcera, Anna Freud (1992), která navázala na jeho myšlenku, že obranné mechanismy chrání ego před neuvědomovanými přáními a nezvládnutelnými afekty. Obrany tak slouží k redukci úzkostných a jiných negativních pocitů a umožňují jedinci se lépe sociálně adaptovat. Tyto pocity se často dostavují při aktivaci frustrace či ve stresových situacích, do kterých by se dalo zařadit i narušení sebepojetí. Přehledný výčet obranných mechanismů uvádí Plháková (2003) ve své Učebnici obecné psychologie. Pro účely této práce zmíníme jen některé z nich:

Mezi nejstarší obranné mechanismy patří **regrese**, kdy se jedinec adaptuje na stresovou situaci pomocí vývojově nižších vzorců chování. Regrese nastává například během hádky, kdy se dospělý jedinec začne chovat „jako malé dítě“. Při **represi** neurotického charakteru je jedincovo vědomí chráněno před nepřijatelnými impulsy. Často se objevuje u vytěsnění traumatických událostí. Při **sublimaci** dochází k expresi pudového

impulzu v socializované formě. Například vyjadřování agrese skrze hry či bojové sporty. **Izolace** separuje afektivní náboj ze vzpomínek a vytrhává je z kontextu. Dochází tak k odcizení se od těchto nepříjemných zážitků. Jako poslední zmíním **projekci**, která se projevuje promítáním vlastních nepřijatých psychických obsahů do jiných osob.

O klasifikaci obranných mechanismů se zasloužil americký psychiatr George Vaillant. Obranné mechanismy člení na *psychotické obrany*, *obrany u poruch osobnosti*, *neurotické obrany a zralé obrany* (Vaillant, 1995). První dvé kategorie popisují nevyzrálé mechanismy přítomné u psychotické části populace, proto se jimi v této práci zabývat nebudeme. Pozornost zaměříme na poslední dvě kategorie, které se vyskytují v situacích akutní zátěže u neklinické populace. Mezi *neurotické obrany* řadí Vaillant represi, přemístění a intelektualizaci. **Přemístění** charakterizuje jako přesměrování intenzivních citů na jiný objekt. **Intelektualizace** znamená, že člověk ironizuje svá pudová přání, čímž je disociuje od afektivní složky. Do kategorie *zralých obran* pak řadí altruismus, humor, potlačení, anticipaci a sublimaci. **Altruismus** nastává v situaci, kdy se člověk chová k ostatním tak, jak by si přál, aby se chovali oni k němu. Altruismus jako takový je široký pojem a nelze jej redukovat výhradně na obranný mechanismus, spíše se jedná o jednu z forem, jaké může altruismus nabývat. **Humor** pomáhá lidem vyjádřit záporné pocity, aniž by docházelo k prožívání negativních emocí. V rámci **anticipace** jedinec zátěžovou situaci očekává a je schopen se na ni předem připravit. Při **potlačení** dochází k odsunu nepříjemných impulzů na okraj vědomí s tím, že jim bude věnována pozornost později.

Tyto mechanismy se mohou uplatňovat i v situacích, kdy jedinec zpětně reinterpretuje své postoje, bagatelizuje negativní dopady nebo se distancuje od dříve zastávaných názorů, jak bude ukázáno v analytické části práce. Na rozdíl od copingových strategiích obranné mechanismy operují na nevědomé úrovni čili jejich působení není jedinci známo. Zapojovat se mohou v různých kombinacích a intenzitách. Podstatné je, že všechny chrání jedincovu psychickou integritu před vnějšími i vnitřními vlivy.

3 MECHANISMY SOCIÁLNÍHO A PSYCHICKÉHO VLIVU

Následující podkapitola shrnuje vybrané psychologické mechanismy, které pomáhají porozumět procesům zjištěným v empirické části práce. Tyto mechanismy mohly sehrát potenciální roli během procesů identifikace a internalizace postojů a hodnot s maskulinity guru.

3.1 Základní psychické potřeby

Klasické teorie se dlouhodobě snažily vymezit pojmy pudy a motivy. Pudy odkazovaly na biologicky podmíněné činnosti, které člověk vykovává za účelem, aby přežil. Motivy jsou pak chápány jako vnitřní pohnutky, které vedli jedince k uspokojování jeho tužeb (McClelland, 1984). Z dnešního pohledu se tyto rozdíly stírají a zastřešují pod souhrnný pojem potřeba, kterým rozumíme pociťovaný nedostatek, který vyvolá napětí a vede činnosti směřující k jejímu uspokojení (Plháková, 2003). Lidé mají tendence své potřeby naplňovat. Nedostatek saturace některých z potřeb může vést k deprivaci, frustraci, či pocitům diskomfortu. V této podkapitole se podíváme na některé z klasických i moderních teorií potřeb.

3.1.1 Maslowova hierarchie potřeb

Jednou z nejklasičtějších strukturovaných teorií o potřebách je právě Maslowova hierarchie potřeb. Maslow (1987) tvrdí, že lidská motivace má biologické jádro, které determinuje naše potřeby. Toto jádro je vrozené, avšak lze jej modifikovat vnějšími vlivy. Jednotlivé potřeby rozděluje na deficientní, tzv. **D-potřeby** a potřeby bytí, **B-potřeby**. Mezi **deficientní potřeby** Maslow řadí *fyziologické potřeby*, jako jsou spánek, hlad, žízeň či sex, potřebu *bezpečí*, tedy jistotu, stabilitu a strukturu, *potřebu lásky a náklonnosti,* a nakonec potřebu *uznání*. K **potřebám bytí** přináleží potřeba *seberealizace*, k níž někteří teoretikové řadí i potřeby vědění či potřeby estetické (Madsen, 1979). Dle Maslowa člověk nemůže naplňovat vyšší potřeby, aniž by předem uspokojil potřeby nižší. Tato teze se stala terčem kritiky a byla později vyvrácena. Ačkoli se jedná o poměrně starý koncept, stále poskytuje systematický přehled na toto téma.

3.1.2 Potřeby dle Pesso-Boyden

Tento koncept vychází z předpokladu, že jako lidské bytosti se rodíme do světa s určitými očekáváními toho, co ve světě potřebujeme najít. Když u jedince dochází k naplnění těchto očekávaných potřeb, probíhá u něj zdárný ontologický vývoj, realizuje se a jeho život je naplněn smyslem. Když jeho očekávané potřeby nejsou dostatečně syceny, dochází k frustraci, ztrátě perspektivy a životního smyslu a pocitům bezmoci (Skřínek, 2001). Koncept dává do souvislosti lidské potřeby a pocity. Skrze naplněné potřeby dosahujeme porozumění, vědomého prožívání a schopnosti naše pocity regulovat.

Jako první potřeba je uváděná *potřeba místa*, a to nejen ve společenském slova smyslu. Pesso a Boyden uvádějí, že tato potřeba může být plněna již v mateřském lůně, po narození v náručí rodičů a postupem času například skrze vlastní místo u stolu, či vlastní pokoj. Naplnění této potřeby umožňuje jedinci prožívat sounáležitost, přijímá vlastní tělo a je schopný si vytvořit materiální domov (Skřínek, 2001). Nenaplnění této potřeby naopak vede k pocitům nepříslušnosti, odmítání vlastního těla či neschopnosti zapustit kořeny.

Člověk se rodí s očekáváním, že bude *ochráněn*. Nabyde-li člověk takovou zkušenost, dovede vést produktivní život bez výrazných pocitů ohrožení (Skřínek, 2001). Zvládne se vymezit druhým lidem a dovede adekvátně reagovat na potenciální nebezpečí. Není-li tato potřeba dostatečně saturována, dochází k rozvoji nepřiměřené důvěřivosti a bojácnosti.

Následuje *potřeba péče a výživy*, která je chápana jak ve fyziologickém, tak psychickém slova smyslu. Pestrá strava, rodičovská něha i dostatek stimulů z okolí pomáhají tuto potřebu naplnit a zároveň dokáží naplnit náš život smyslem. Při nedostatku těchto stimulů dochází k vnitřním pocitům prázdnoty, zanedbávání svého zdraví či k nevhodnému zaplňování této prázdnoty.

Očekávána je také *potřeba podpory*, že jako malé dítě se má o koho opřít jak fyzicky, tak psychicky. Dítě se takto naučí překonávat překážky, má chuť k životu a nebojí se požádat o pomoc. V opačném případě naráží na pocity slabosti a nejistoty, často se cítí osamělé a mývá tendence vše kontrolovat.

Jako poslední je uváděna přirozená *potřeba limitů*, která je klíčová pro vybudování stabilní identity. Limity dávají člověku pocit, že je jasně definován, zná své schopnosti a ví, kde jeho kompetence končí (Skřínek, 2001). Tato potřeba se buduje důsledností rodičů. Jedinec získává zdravou sebedůvěru a přebírá adekvátní míru odpovědnosti za svůj život.

Při nedostatečném nasycení dochází k přeceňování vlastních kompetencí nebo ke strachu se emočně otevřít.

S tímto konceptem se dnes aktivně pracuje v psychoterapii zaměřené na léčení vývojově vztahových problémů. Terapeuti vychází z premisy, že je nereálné saturovat všechny potřeby tak, jak by jedinec skutečně potřeboval. Pracují tedy s mírou frustrace, v nichž nenaplnění potřeb tento pocit vyvolává a pomocí korektivní zkušenosti tuto frustraci redukují.

3.1.3 Sebedeterminační teorie

Název teorie vychází z anglického Self-Determination Theory (SDT). Autoři teorie tvrdí, že lidská motivace nevychází pouze z vnějšího okolí v podobě odměn a trestů, ale zároveň může vycházet zevnitř jakožto snaha o naplnění psychických potřeb. Na rozdíl od původních dvou konceptů je zde potřeba vnímána jako univerzální prvek nezbytný pro psychický růst, integritu a well-being (Niemiec, Ryan, Deci, 2010). Na základě empirického výzkumu identifikovali celkem tři takové potřeby: *kompetenci*, *sounáležitost* a *autonomii.*

Potřeba *autonomie* se vyznačuje pocitem, že člověk je původcem svého jednání. Když je tento pocit přítomen, jedinec je více motivován k činnosti a prožívá větší psychickou pohodu (Niemiec, Ryan, Deci, 2010). *Kompetence* se vyznačuje potřebou cítit se efektivní a být schopný zvládat výzvy. Její úroveň se zvyšuje při optimální úrovni výzev – rozuměje, že výzva není příliš lehká, ani obtížná. S*ounáležitost* zahrnuje potřebu cítit blízkost a přijetí s ostatními lidmi. Toto propojení zvyšuje motivaci a pomáhá lépe internalizovat hodnoty.

SDT dále rozlišuje mezi kontrolovanou a autonomní motivací. Autonomní motivace je definována vnitřním přesvědčením jedince, zatímco kontrolovaná motivace je založená na vnějších tlacích a očekáváních. Regulace chování jedince se pak odvíjí od míry naplnění těchto základních potřeb. Naplnění potřeb autonomie, kompetence a sounáležitosti představuje základní podmínku pro internalizaci hodnot a rozvoj vnitřní motivace. V případě, že k naplnění potřeb nedochází, jedinec inklinuje k rigidnímu chování, či vnější normy zcela odmítá (Niemiec, Ryan, Deci, 2010).

3.2 Teorie sociálního učení

Teorie sociálního učení má dva významné představitele, **Juliana Rottera** a **Alberta Banduru**. Oba představitelé stojí za myšlenkou, že člověk se žádoucímu chování učí během života, a to zejména v sociálních situacích.

Rotter se domnívá, že chování člověka je v sociálních situacích uspořádáno tak, aby docházelo k naplnění jeho potřeb prostřednictvím ostatních lidí. Jeho teorie stojí na čtyřech pilířích: *potenciále chování*, *očekávání*, *hodnotě posílení* a *psychologické situaci* (Výrost et. al., 2019). Člověk si v každé situaci vybírá z repertoáru chování takové, které se nejpravděpodobněji setká s pozitivní odezvou. Od takového chování také očekává konkrétní výsledek zvnitřněný na základě minulé zkušenosti. A nakonec, volí-li jedinec mezi dvěma způsoby chování pro konkrétní situaci, zvolí vždy chování, ze kterého plyne posílení s vyšší hodnotou (Výrost et. al, 2019).

Bandura na základě vlastních výzkumů objevil jeden z nejefektivnějších způsobů učení, a to učení nápodobou. Ve výzkumu se zaměřil na to, jak člověk zpracovává sociální zážitky po kognitivní stránce, a jak výstup z tohoto procesu ovlivní jedincovo budoucí chování (Výrost et. al., 2019). Pro tento proces jsou dle Bandury klíčové čtyři komponenty: *pozornost*, *retence*, *reprodukce* a *posílení*. Tento teoretický základ lze opřít o jeho nejslavnější sérii experimentů s panenkou Bobo. Z experimentů plyne, že jsou-li děti vystavené agresivnímu chování, budou toto chování reprodukovat, a to nezávisle na tom, kdo toto chování projevoval, nebo zda bylo zprostředkované skrze televizní obrazovku (Galanaki, 2022).

Bandurův objev zásadně změnil pohled na učení jako takové. Naučené vzorce chování se nemusí nutně odvíjet od přímých odměn a trestů, ale mohou vznikat již pouhým vystavením určitému modelu chování. Tento princip je významný pro současné mediální prostředí, kde jsou jedinci opakovaně vystavováni vzorcům chování a postojům influencerů. I bez přímé zkušenosti tak může docházet k internalizaci prezentovaných vzorců chování a jejich následné reprodukci v off-line prostředí. Rotterův model je více kognitivistický. Klade důraz na racionalitu člověka a výhody, jež z naučených vzorců chování plynou. I tento přístup lze vztáhnout na online prostředí, kde jedinci volí takové vzorce chování, u nichž předpokládají pozitivní zpětnou vazbu.

3.3 Efekt pouhého vystavení a utváření parasociálních vztah

Efekt pouhého vystavení je v psychologii často zmiňován v kontextu podprahového vnímání. Zajonc (1968) však ve svých pracích zdůrazňoval, že se efekt vyskytuje zrovna tak u podnětů nadprahových. Jedná se o fenomén, kdy preferujeme podněty, kterým jsme opakovaně vystaveni. V kontextu mediálního prostředí to znamená, že uživatelé si mohou vytvářet pozitivní vztah k obsahu či jeho tvůrcům, přestože pro ně zpočátku nebyli významní. Opakovaná expozice mediálnímu obsahu tak může představovat jeden z mechanismů, skrze které dochází k utváření parasociálních vztahů.

3.3.1 Parasociální vztah

Parasociální vztah je chápán jako dlouhodobé emocionální pouto, které si uživatel médií vytváří k mediální postavě (Dibble et al., 2016). Mediální uživatel skrze videa nabývá pocit, jako by mediálního tvůrce dobře znal. Pokud tvůrce dokáže v uživateli vzbudit pocit bezpečí a jistoty, navazuje k němu trvalý vztah podobný vztahům v reálném životě (Meyrowitz 2006). Dle studie Hartmanna a Goldhoornové (2011) došlo ke zjištění, že intenzita parasociálního vztahu mezi televizním divákem a účinkujícím závisela na způsobu, jakým televizní účinkující své diváky oslovoval, zda jej diváci vnímali jako atraktivního a na schopnosti diváka snáze přebírat perspektivy účinkujícího. Také častěji inklinovali k domněnce, že televizní účinkující si je vědom jejich existence a věnuje jim pozornost.

Sociální sítě, na kterých influenceři vystupují, jsou mladými lidmi stále častěji vnímány jako důležitý zdroj informací (Zimmermann, 2022). V některých případech vnímají influenery jako role model, od kterého přejímají názory, postoje. Tuto skutečnost reflektuje například *teorie názorového vůdcovství*, jejíž základy položili američtí sociologové Lazarsfeld, Berelson a Gaudet (1968) a o její aktuálnosti referují i novodobé výzkumy (Martínez & Olsson, 2019). Teorie popisuje vliv vlivných jedinců na formování postojů a chování ostatních lidí v rámci své sociální skupiny. Komunitu sledujících, jež influenceři budují lze pojímat za jednu z forem sociální skupiny. Aby přejímání postojů mohlo proběhnout, jsou zde klíčově *osobní charakteristiky*, *vysoká úroveň znalostí* a *strategické sociální umístění* (Katz, 1957). Některé výzkumy naznačují, že influencer nemusí být nutně odborníkem, stačí, když se tak prezentují, nebo mají větší znalost než publikum (Khamis et. al., 2017). Jiné výzkumy zdůrazňují faktor důvěry, který lidé nabývají skrze vnímanou podobnost mezi nimi a influencerem (Martínez & Olsson, 2019; Schouten et. al., 2020).

Při navázání důvěry se dají parasociální vztahy snadno monetizovat. Řada influencerů spolupracuje s marketingovými odděleními nejrůznějších firem a zprostředkovávají jejich zboží koncovým uživatelům. V případě maskulinity guru se často stává, že skrze navázaný vztah propagují vlastní produkty, jako například kurzy (https://hustlers-university.ca/; https://www.skool.com/@hamza). Kromě důvěry a vztahu je konzumní chování uživatele také ovlivněno řečí těla, mimikou nebo tempem řeči (Ying, 2023). Guru mívají tyto faktory dobře podchycené a velmi pečlivě vybírají jazyk, jakým ke svému publiku hovoří (Hermann, 2019). Rétorika však není všechno. Zimmermann (2022) ve své studii zjistil, že míra kritického zhodnocení obsahu, jež guru prezentují roste úměrně s věkem a klesá úměrně s frekvencí, s jakou jsou obsahu influencerů vystaveni.

4 MANOSFÉRA A PROMĚNNY MASKULINITY

Na přelomu tisíciletí začaly na internetu vznikat online komunity, které kritizovaly feminismus a reprodukovaly hegemonní maskulinitu. Ačkoli se některé komunity svými názory mohly v něčem odlišovat, všechny propojovala myšlenka, že celá společnost je předpojatá vůči mužům, a to kvůli feminismu, který označovali za misandrické hnutí. Nenávist vůči feminismu často přerůstala v nenávist žen jako takových (Vallerga & Zurbriggen, 2022). Označení manosféra pro tyto komunity vzniklo v roce 2009. Ovšem myšlenky, jež propagují lze datovat až do poloviny devatenáctého století s tím, že popularitu si začaly získávat v sedmdesátých letech dvacátého století.

Manosféru lze chápat jako volně propojené online komunity, které posilují rigidní pohledy na mužství, propagují mužskou dominanci, nenávist vůči ženám a genderové rovnosti (Andoh, 2025). Vallerga a Zurbriggen (2022) popisují druhy subkultur, které pod manosféru spadají: *Aktivisty za mužská práva* (MRAs), maskulinní separatisté s názvem *Muži jdoucí vlastní cestou* (MGTOW), *Pick-Up kultury* zaměřené na svádění žen (PUA), *Red Pill* komunity nebo *Incels*. Některé z těchto subkultur motivují muže, aby se ženám vyhýbali (Wright et al., 2020), jiné kritizují neoliberalismus a feministické hnutí (Gotell et al., 2016) a jiné zas ženy objektivizují a považují za nemorální a nedůvěryhodné (Cosma et al., 2020).

V této práci se zaměřím zejména na Red Pill ideologii a PUA komunity, které inherentně navazují na témata diskutovaná v empirické části.

4.1 Red Pill ideologie

Tato ideologie zasahuje do vícero subkultur manosféry, zejména do komunit orientovaných na umění svádění žen (PUA) a hnutí za mužská práva (MRAs). Red Pill odkazuje na populární kinematografický snímek z filmu „The Matrix“ (Van Valkenburgh, 2018), kde hlavní hrdina stojí před rozhodnutím, zda si vybrat modrou nebo červenou pilulkou. V Red Pill ideologii červena pilulka znázorňuje přijetí kruté reality, že dnešní společnost zvýhodňuje ženy oproti mužům, přičemž muž musí svou hodnotu neustále dokazovat. Red Pill je do jisté míry založen na poznatcích evoluční psychologie a

sociobiologie, které operují na fundamentálních rozdílech mezi pohlavími, které jsou dle nich biologicky vrozené a neměnné. Mezi tyto biologicky podmíněné prvky zahrnují i genderové role a genderové stereotypy (Vallerga & Zurbriggen, 2023). Na základě těchto poznatků tvrdí, že ženy nemohou odolat svým přirozeným tendencím s muži manipulovat a nabízet své sexuální služby výměnnou za moc.

4.1.1 Red Pill ve vztahu k ženám

Některé komunity viní feminismus explicitněji než jiné. Například MRAs komunity jej vnímají jako další překážku, k již tak obtížnému úkolu uspokojit své sexuální pudy (Gotell et al., 2016). Nenávist vůči ženám pak sdílí v těchto komunitách, čímž katalyzují své frustrace a vytváří tak mysogynní obsah. Red Pill pojímá feminismus je přirozený vývoj, který testuje muže a jejich schopnost adaptace na sexuálním trhu. Ženy vnímá jako hypergamní, což znamená, že žena přirozeně vyhledává muže s vyšším společenským statusem, než má ona sama. Ve své podstatě feminismus škodí zejména ženám, protože s jejich rostoucím úspěchem klesá počet potenciálních partnerů na sexuálním trhu (Archive.today, 2024). Red Pill pak prezentují jako strategii pro muže vedoucí k sexuálnímu úspěchu a efektivní strategii proti ženské sexuální strategii (Van Valkenburgh, 2018).

Ne každý muž má však dostatečný společenský status, aby mohl s ženou navázat intimní vztah. Na základě úspěšnosti se ženami vytvořila Red Pill komunita hierarchii. Na samém vrcholu stojí **alfa muži**, atraktivní, mocní a sexuálně úspěšní, naplňující ideály hegemonní maskulinity. Dále jsou **beta muži**, kteří fungují jako finanční podpora žen, nebo v horším případě, jako emoční podpora. Upřednostňují s ženami navázat dlouhodobý vztah, čímž se vzdávají své moci a dominance nad ženou. Dle Connell (1995) by spadali do kategorie mužů, jež sice nevládnou, ale čerpají benefity z nastaveného patriarchátu. **Omega muži** neboli Incels jsou muži, kteří akceptovali misogynní pohled na svět a touží stát se alfami, ale kvůli vlastním nedostatkům, které nejdou změnit, jsou odsouzeni žít v nedobrovolném celibátu (Vallerga & Zurbriggen, 2023). Tito muži bývají velmi frustrovaní a mívají tendence svou zlost vybíjet na okolním světě.

4.1.2 Red Pill a seberozvoj

Seberozvoj bývá v Red Pill komunitách vnímán jako prostředek nabývání hodnoty na sexuálním trhu (SMV, z angl. Sexual market value). Hodnotu muže definují zejména na základě fyzické atraktivity a socioekonomického statusu (Van Valkenburgh, 2018). Další

zdroje uvádí také edukaci v oblasti svádění žen, umění snížené emoční expresivity či přijetí tradiční maskulinní role (Vallerga & Zurbriggen, 2023). Své úspěchy pak sdílí v těchto online komunitách, kde se jim dostává validace od ostatních mužů. Manosféra tak nabízí komunitu stejně smýšlejících lidí, kteří si navzájem poskytují pocit sounáležitosti a uznání. Seberozvoj je vyhrazen pouze mužům, kteří mají predispozice k sexuální úspěšnosti. Incelové jsou odkázáni přijmout myšlenku, že svůj stav nemohou změnit.

4.2 Reakce společnosti na Red Pill

Výzkumy indikují, že mladí muži, kteří pravidelně konzumují Red Pill kontent jsou vystaveni vyšší míře emočního distresu a více inklinují k pocitům bezcennosti, nervozitě a pocitům smutku. Také nekladou důraz na psychické zdraví tolik, jako jejich vrstevníci (Andoh, 2025). Ačkoli prosazování rigidních norem ubližuje nejen ženám, ale i samotným mužům, online komunity dokázaly mladým mužům nabídnout jasně definované standardy maskulinity, sounáležitost se stejně smýšlejícími lidmi a ideály, se kterými se mohli snadno identifikovat, s čímž se postmoderní společnost potýkala.

Na internetu se objevují projekty, které se zabývají tématem budování zdravé maskulinity. Ta je založená na nedestruktivních modelech a genderové rovnosti. Učí mladé muže pracovat se svými emocemi, chápat genderové stereotypy a stát se autentickými jedinci. Jako příklad lze uvést Global Boyhood Initiative (https://www.boyhoodinitiative.org/about/), která působí především v Severní Americe a některých částech Evropy, nebo Ligu otevřených mužů (https://ilom.cz/o-nas/), jež působí u na našem území.

VÝZKUMNÁ ČÁST

5 VÝZKUMNÝ PROBLÉM, VÝZKUMNÉ CÍLE A OTÁZKY, REFLEXE

5.1 Výzkumný problém

V teoretické části jsem nastínila, jak může krize maskulinity vypadat. Nejedná se o jednu souvislou krizi, spíše se vyskytuje v nepravidelných intervalech, které se vrací ve vlnách. Nás bude zajímat krize, která byla zprostředkována koncovým uživatelům skrze sociální sítě a šla ruku v ruce s manosférou. V odborné literatuře jsem hledala především články zabývající se tématem genderových rolí, toxické maskulinity a manosférou jako takovou. Avšak k tomu, aby člověk pochopil, jak je krize maskulinity na internetu generována a reprodukována, je zapotřebí nahlédnout do specifických online komunit či sledovat obsah vytvářený samotnými influencery.

Online obsah, který prezentoval preferované formy maskulinity před pár lety doputoval i k dospívajícím Čechům. Ten definoval maskulinitu na základě rigidních norem typických pro USA v devatenáctém a dvacátém století (Kimmel, 2016). Na rozdíl od akademické definice, nedává prostor pro pochopení, že maskulinita je něco dynamického, co se neustále mění a že je plurálního charakteru, tedy že se současně vyskytuje ve více formách.

Současný výzkum se snaží krizi maskulinity a fenomén maskulinity guru mapovat a odpovědět především na otázku, jaké existují alternativy pro budování zdravé maskulinity (Andoh, 2025). Důležitá je také otázka, proč mladí muži ke guru vzhlíží. Některé výzkumy nám odpověď na tyto otázky nabízejí (Brito et al, 2024; Gupta et al., 2025), ale v podstatě se jedná o stejné příčiny, které doprovází krizi maskulinity nejméně po dvě staletí. Vnímám určitý nedostatek v zasazení fenoménu do osobních souvislostí a života jedince. Svůj výzkum jsem se proto rozhodla vést kvalitativní cestou s cílem prozkoumat zkušenost mladých mužů více do hloubky a zasadit ji do kontextů, které jsou pro mladé muže relevantní.

5.2 Cíle výzkumu a výzkumné otázky

Můj výzkum se pokusil zachytit zkušenosti mladých mužů, kteří tento obsah o maskulinitě sledovaly. Mapovaly jsem tři klíčová období. První období, je zaměřené na část jejich života, kdy maskulinity guru nesledovali. Druhá část je soustředěná kolem změny životního stylu, když začali maskulinity guru sledovat, zatímco třetí část reflektuje současný stav a dopady, které mělo sledování guru na jejich současný život.

Cílem této práce je zjistit, jak jednotlivá období mladí muži prožívali a jaký dopad to mělo na jejich životy.

S ohledem na výzkumné cíle, si klademe následující otázky:

1. Co předcházelo sledování maskulinity guru?
2. Proč se maskulinity guru stali pro participanty atraktivními?
3. Jak sledování maskulinity guru ovlivnilo participanty výzkumu?
4. Jaké postoje k maskulinitě a maskulinity guru zaujímají nyní?

5.3 Reflexe výzkumníka

S Red Pill komunitou mám osobní zkušenost. V období dospívání několik mých přátel přilnulo k této ideologii, a já tak mohla sledovat změny, které se odehrávaly na úrovni jejich myšlení a chování. U některých přicházely změny pomalu a byly postupně integrovány do jejich sebepojetí, zatímco u jiných došlo k radikální změně identity takřka ze dne na den. Přijetí nových vzorců chování a Red Pill ideologie znamenalo vzájemné odcizení se na hodnotové úrovni. Ztráta těchto vazeb mě v danou chvíli zasáhla, ale po čase jsem si začala klást otázky, proč k této proměně došlo a jaké změny to do života těchto lidí přineslo.

S nástupem na vysokou jsem se dostala k feministické literatuře, což mi umožnilo na fenomén nahlédnout z jiné perspektivy. Můj pohled na Red Pill ideologii se změnil a je možné, že se tato změna do určité míry promítla i do samotného výzkumu. V této části se pokusím zreflektovat, jak má vlastní zkušenost a osobní charakteristiky mohly proces výzkumu ovlivnit (Gurková, 2019).

Na střední škole jsem skrze algoritmy na sociálních sítích také narazila na některá videa maskulinity influencerů. Zaujal mě jejich zápal pro podnikání a také fyzická zdatnost, tedy oblastmi, v nichž jsem sama toužila vynikat. Také jsem měla v bezprostředním okolí několik přátel, kteří se mnou tyto zájmy sdíleli. Zatímco já jsem zůstala u zájmu o investice

a cvičící plány, ostatní začali postupně přijímat ideologii Red Pillu. Zde docházelo k názorové rozepři, zejména co se názoru na ženy týče. Popisovaná zkušenost se mohla ve výzkumu projevit zvýšenou senzitivitou na genderovou segregaci, ale také pochopením, co participanty na guru zaujalo. Výhodu spatřuji zároveň ve znalosti žargonu, který participanti používali.

Jak z výše uvedeného textu vyplývá, některé participanty jsem znala osobně. Tato skutečnost přináší určitá pozitiva i rizika. Za rizika považuji kontaminaci dat vycházející z dřívější zkušenosti s participanty a možnou menší sdílnost v intimních záležitostech. Jako výhodu naopak vnímám nižší míru úzkosti z výzkumu a možnost porovnat dřívější zkušenost se současně reflektovanou zkušeností.

Jako silné stránky z pozice výzkumníka vnímám vysokou míru otevřenosti a upřímný zájem o příběh participanta. Zároveň zastávám názor, že by se k lidem mělo přistupovat s bazální mírou respektu nehledě na názory, které zastávají. Přestože zastávám jiné hodnoty a názory, jsem schopná pochopit, že to ostatní mohou mít jinak. Považuji za důležité však podotknout, že v případě, kdy dochází k názorovému souladu, tak se zvyšuje riziko projekce a přenosu.

6 METODOLOGICKÝ RÁMEC VÝZKUMU

Nyní se ponořím hlouběji do metodologického rámce. Čtenář se zde dozví, jaké metody byly použity pro sběr a analýzu dat, charakteristiky výzkumného souboru a etické aspekty výzkumu. Na základě povahy výzkumných otázek a stanovených cílů, jsem zvolila kvalitativní výzkumný design. Kvalitativní přístup umožňuje hlubokou exploraci fenoménu a je citlivější vůči subjektivním zkušenostem.

6.1 Metody získávání dat

Pro sběr dat jsem zvolila metodu polostrukturovaného rozhovoru. Jedná se o zlatou střední cestu, jež využívá předností a vyvažuje nedostatky rozhovorů strukturovaných (standardizovaných) a nestrukturovaných (nestandardizovaných) (Miovský, 2006). V této metodě mohou být otázky kladeny v libovolném pořadí, a navíc mohou být doplněny o spontánní otázky, které umožní hlubší vhled a porozumění při zkoumání participantovi subjektivní zkušenosti. Metoda je flexibilní, tudíž ji lze přizpůsobit flow rozhovoru a potřebám participanta. Zároveň skýtá soubor předem připravených otázek či okruhů, jež představují kostru rozhovoru, ke které se může výzkumník během interview vrátit.

Otázky i okruhy jsem konstruovala sama, na základě své vlastní zkušenosti s fenoménem a s ohledem na cíle výzkumu. První revizi otázek jsme prošli s vedoucím této práce. Druhá revize otázek proběhla v pilotní studii metodou focus group.

6.1.1 Pilotáž otázek v ohniskové skupině

Poněvadž zkoumaný fenomén zasahuje do osobnostní struktury člověka a jeho sebepojetí, může být percepce maskulinní identity vnímána jako citlivé téma. Jednotlivé okruhy a otázky byly proto pečlivě zhodnoceny pilotním výzkumem metodou focus group, neboli ohniskovou skupinou. Na rozdíl od metody skupinového interview poskytuje ohnisková skupina prostor pro práci s hodnotami, pocity a skupinovou dynamikou (Miovský, 2006), proto ji považuji za vhodnější výzkumný nástroj pro stanovený účel.

Skupina se skládala ze tří mužů a jedné ženy ve věku odpovídajícím výzkumnému souboru. Každý měl ukončené maturitní vzdělání a započaté vzdělání na vysoké škole v technickém oboru. Všichni členové skupiny měli s problematikou maskulinity guru zkušenost. Nikdo z nich však záměrně maskulinity guru nesledoval, ani se neřídil jimi propagovaným životním stylem.

Ohnisková skupina začala reflexí daného fenoménu. Účastníci měli prostor vyjádřit své postoje a názory na maskulinity guru. Po reflexi následovalo zhodnocení samotných otázek. Ačkoli většinou došli ke stejnému závěru, často se jeden ze členů chopil oponentury a nahlížel na věc z jiného úhlu pohledu. Do diskuse bylo ze strany moderátora minimálně zasahováno.

Na základě pilotáže došlo k následujícím úpravám. Otázky byly zjednodušeny, jak ve výběru slov, tak po zjednodušení větné stavby. Některé okruhy byly doplněny o další otázky. Například v prvním okruhu s názvem *Osobnost a kontext před sledováním maskulinity guru*, byla přidána otázka na participantovo trávení volného času. Častá také byla nutnost otázky blíže specifikovat. Otázky typu: „Jak ses cítil sám se sebou?“, působily na členy skupiny příliš vágně. Posléze byly přeformulovány do konkrétnější formy, čímž byly ochuzeny o základní kameny, na kterých si IPA zakládá.

Samotná pilotáž trvala zhruba tři hodiny, včetně úvodní a závěrečné reflexe. Na závěrečné reflexy bylo shrnuto, jak se členům skupiny pracovalo, jak na ně téma působilo a jaké další změny by do výzkumu doporučili.

6.1.2 Získávání dat ve výzkumu

Finální verze připravené struktury rozhovoru čítala celkem pět okruhů, třicet osm hlavních otázek a dvě otázky doplňkové. Hlavní otázky byly mezi okruhy nerovnoměrně rozmístěny. Názvy okruhů odpovídali chronologickému vývoji, jak participant přicházel s guru do styku. Každý okruh byl zároveň doplněn o cíl, který si kladl. První okruh *Osobnost a kontext před sledováním maskulinity guru* si kladl za cíl pochopit, v jakém bio-psycho-socio-spirituálním rozpoložení byl respondent, než začal maskulinity guru sledovat. Okruh čítal celkem 8 otázek. Druhý okruh *První kontakt s influencerem/objevování obsahu* byl zaměřen na hledání bodu zlomu, kdy participant na kontent narazil a začal se o něj aktivně zajímat. Obsahoval dohromady 4 otázky. Třetí okruh nesl název *Identifikace s obsahem a hodnotami*. spolu s pátým okruhem čítaly nejvyšší počet otázek, a to deset. Snažil se odpovědět na otázku, proč byli maskulinity guru pro participanty tolik atraktivní, co jim

sledování guru přineslo, a naopak v čem vnímali ztráty. Čtvrtý okruh *Praktické dopady na život* s počtem šesti otázek se zaměřil, jak název napovídá, na dopady v partnerských vztazích, na psychiku a na chování participanta. Závěrečný, tedy pátý okruh, se snažil reflektovat současný stav, postoje a retrospektivní hodnocení své minulé identity. Nazvala jsem ho ve shodě s účelem, jež plnil *Reflexe a současný sta*v. Doplňující otázky nebyly do žádného okruhu zařazeny. Ukázku otázek naleznete v tabulce (Tabulka 2). Kompletní seznam otázek najdete v příloze (Příloha 4).

Během rozhovoru byly kladeny doplňující otázky v závislosti na směřování rozhovoru. To umožnilo hlubší exploraci relevantních témat. Otázky nebyly zpravidla kladené chronologicky, ale zrovna tak v závislosti na plynutí rozhovoru.

Většina rozhovorů se odehrála prezenčně, tři rozhovory byly provedené online přes platformu Discord.

Tabulka 2

Okruhy a ukázkové položky polostrukturovaného rozhovoru

Okruhy	Ukázka položek
Osobnost a kontext před sledováním maskulinity guru	- *Jak by ses popsal předtím, než jsi začal guru sledovat?* - *Kdo byl tvůj vzor?*
První kontakt s guru	- *Kdy a jak jsi poprvé narazil na obsah těchto guru?* - *Co tě na nich zaujalo jako první?*
Identifikace s obsahem a změna hodnot	- *Dával ti ten kontent něco, co jsi do té doby neměl?* - *Jakou roli měl podle tebe v tu dobu chlap zastávat?*
Praktické dopady na participantův život	- *Jaký dopad mělo sledování guru na tvé vztahy?* - *Jak se změnil tvůj přístup k ženám?*
Reflexe a současný stav	- *Jsi rád, že jsi začal guru sledovat?* - *Co bys vzkázal ostatním mladým mužům, kteří tyto guru sledují?*

6.2 Charakteristika výzkumného souboru

Výzkum byl zaměřen na mladé muže, již byli ovlivněni sledováním maskulinity guru. *Mladými muži* ve výzkumu zamýšlíme dospělé jedince kolem dvacátého roku života. *Maskulinity guru* definujeme jako influencera, či jinak veřejně vystupující osobu, která cílí

mužskou populaci a otevřeně vyjadřuje své názory a postoje na to, jak by se měl „pravý muž“ chovat, jaké charakteristiky by měl mít, jak by mělo vypadat jeho tělo či jakou roli by měl zastávat v partnerských, rodinných a společenských vztazích. Rozdíl mezi *maskulinity guru* a *manosférou* spočívá v možné absenci misogynních myšlenek a méně rigidních formách prezentované maskulinity. Někteří guru například netabuizují emoce u mužů, a naopak je učí s nimi aktivně pracovat. Za *ovlivnění* pak považujeme změnu životního stylu, zvýšení intenzity dosud vykovávané činnosti, která je guru preferována, změny v osobnostních strukturách či cílech jedince a změny ve vztahové dynamice vůči sobě samému, svému okolí či zástupcům některých politických či společenských skupin, ke kterým došlo na základě působení guru.

Stručně řečeno, hlavními kritérii pro vstup do výzkumu bylo:

- být zástupcem mužského pohlaví,
- ve věku 18-25 let,
- který dříve sledoval maskulinity guru,
- a byl jimi nějakým způsobem ovlivněn.

Participanti byli do výzkumu zařazeni nepravděpodobnostní metodou záměrného výběru. Po započetí výzkumu došlo k využití metody sněhové koule a samovýběru. V první řadě jsem oslovila jedince, které jsem osobně znala a věděla jsem o jejich minulosti ovlivněné maskulinity guru. Ze pěti oslovených participantů se výzkumu zúčastnili tři. Ze čtyř doporučených kontaktů se do výzkumu zapojili tři participanti a dobrovolně se do výzkumu zapojil jeden respondent.

Do výzkumu se zapojilo celkem sedm participantů. Všichni byli mužského pohlaví ve věkovém rozmezí 19-23 let. V tabulce (Tabulka 3) naleznete stručný přehled o participantovi pracovním statusu, věku, a téma online obsahu, který sledoval.

Tabulka 3

Souhrnné údaje o respondentech

Číslo participanta	Věk	Status	Témata guru, které dříve poslouchal
Participant 1	22	Student VŠ	*Fitness, péče o vzhled, dating tips, antifeminismus*
Participant 2	20	Podnikatel	*Fitness, osobní seberozvoj, dating tips, maskulinita a gender role, business, vzdělávání, red pill, antifeminismus*

Participant 3	22	Student VŠ	*Fitness, osobní seberozvoj, business, red pill*
Participant 4	23	Student VŠ	*Fitness, Gender roles, pickup art, business, antifeminismus*
Participant 5	21	Student SŠ	*Fitness, péče o vzhled, business*
Participant 6	19	Podnikatel	*Fitness, business, osobní seberozvoj, gender roles*
Participant 7	19	Podnikatel	*Fitness, gender roles, business*

6.3 Zpracování, analýza a interpretace dat

Celkem se uskutečnilo sedm rozhovorů. Všechny byly nahrány na záznamník v mobilním telefonu a následně přepsány do elektronické podoby. Přepis a kódování dat probíhalo prostřednictvím textového editoru Microsoft Word. Klíčové výroky byly nejprve označeny a následně zpracovány v souladu s cíli pěti okruhů uvedených v předchozí podkapitole.

6.3.1 Interpretativní fenomenologická analýza (IPA)

Data byla analyzována metodou IPA neboli interpretativní fenomenologickou analýzou. Metoda se snaží porozumět individuální zkušenosti člověka. Zajímá se o to, jak člověk přisuzuje význam v určitých podmínkách a situacích a jak proces přisuzování významu probíhá (Řiháček et al., 2013). Výzkumník, si musí být vědom, že během fáze sběru a interpretace dat se běžně mísí jeho osobní zkušenosti se zkušenostmi participanta. Výzkumníkovi zkušenosti ohledně zkoumaného fenoménu jsou nezbytné pro uchopení participantovi zkušenosti, ale zároveň by neměly zkreslovat participantovu subjektivní zkušenost. Z tohoto důvodu byla zhotovena reflexe, jež čtenář najde výše v tomto textu.

Za zrozením metody IPA stojí britský psycholog Jonathan Smith, jenž ji poprvé použil při výzkumu v oblasti psychologie zdraví v devadesátých letech minulého století. Dnes je tato kvalitativní metoda aplikována na široké spektrum výzkumných oblastí (Smith, 2004).

6.4 Etické hledisko a ochrana soukromí

Každý respondent byl před zahájením rozhovoru obeznámen s etickými aspekty výzkumu. Bylo jim řečeno, že účast na výzkumu je zcela dobrovolná a mohou z něj kdykoli

odstoupit. Dále byli obeznámeni se skutečností, že nemusí odpovídat na všechny položené otázky, a že s daty, která poskytnou, bude zacházeno v souladu se zákony o ochraně soukromí a osobních údajů. Participanti byli následně vyzváni k podpisu informovaného souhlasu, vzor viz. příloha (Příloha 3). Každému participantovi byl vygenerován jedinečný kód, pod kterým byla dále jeho data evidována.

7 PRÁCE S DATY A JEJÍ VÝSLEDKY

V této kapitole čtenáře seznámím s výsledky výzkumu. V první části představím zkušenosti jednotlivých participantů s maskulinity guru. V druhé části se pokusím zachytit často opakované vzorce, či zdůraznit vybrané zkušenosti s výzkumnou hloubkou. A nakonec odpovím na výzkumné otázky.

7.1 Představení jednotlivých participantů

7.1.1 Participant 1

Na maskulinity guru poprvé narazil, když mu bylo zhruba sedmnáct let a studoval střední školu. Na sociálních sítích ho zaujala videa, kde influenceři sdíleli misogynní a rasistické názory. *„Říkal jsem si, ty vole, je to spíš humorně vtipnej kontent.“* Právě tento ironický odstup mohl zpočátku snižovat jeho kritickou ostražitost a umožnit postupné pronikání těchto obsahů do jeho pozornosti. Zlom nastal ve chvíli, kdy si uvědomil, že prezentované názory nejsou míněny jako nadsázka, ale jako reálné postoje, což vedlo k hlubšímu zájmu o dané influencery.

Předtím než na guru narazil, tak trávil svůj volný čas různými sporty a rodinné vztahy považoval za harmonické, ve škole byl oblíbený. Jisté nedostatky vnímal ve vztahu k vlastní impulzivitě: *„Nedokázal jsem ovládnout tu frustraci, to mě hodně vadilo,“* a zároveň projevoval nespokojenost se svou postavou. Tyto oblasti mohl prožívat jako osobní nedostatek ve svém mužství, vzhledem ke kulturně nastaveným maskulinním normám. Do kontextu jeho zkušenosti vstupuje také negativně vnímaný první partnerský vztah: *„Měl jsem velkou smůlu na to, jakou ženu jsem potkal,“* a postupné odcizení s otcem v období dospívání: *„Vlastně jsme spolu nějaký kontakt a vztah neměli.“* což mohlo oslabit dostupnost mužského vzoru v jeho bezprostředním okolí a inklinaci k devalvaci žen.

Ačkoli některé radikální názory guru striktně odmítal již z počátku, část obsahu pro něj byla smysluplná a prakticky užitečná. Zde můžeme pozorovat selektivní přejímání myšlenek z nichž participant přejímá pouze určitý obsah a myšlenky. Tato selektivita nebyla přesto jednoznačná. V tomto období nejmarkantněji pociťoval jistou ztrátu respektu vůči ženám. *„V ten moment bych řekl, že jsem si těch žen třeba tolik nevážil.“* To lze chápat jako

důsledek pravidelnému vystavování se misoginním podcastům a negativní zkušenosti z prvního vztahu.

Postupem času dochází k určitému odstupu. Participant přestává sledovat obsah, který vnímá jako jednostranný či negativně zaměřený: *„Ten kontent mě strašně přestal bavit, protože už mi nic nedával.“* Naopak si ponechává prvky, které považuje za přínosné – zejména v oblasti životního stylu. Tento posun může souviset jak s osobním vývojem směrem k dospělosti, tak s širší změnou hodnotového rámce, v němž již nejsou některé původní postoje udržitelné.

V současnosti participant popisuje, že si z vlivu maskulinity guru ponechal pouze vybrané prvky, které považuje za kompatibilní se svým vlastním směřováním. Jeho zkušenost tak nevede k jednoznačnému odmítnutí, ale spíše k selektivní integraci, která mu umožňuje zachovat kontinuitu vlastního sebepojetí a zároveň reflektovat jeho proměnu. Zpětně zároveň varuje před nekritickým přejímáním těchto vzorů a zdůrazňuje potřebu hledat si vlastní cestu a adekvátnější zdroje inspirace: *„Oni jsou sice do určitý míry dobrý vzory v některých těch otázkách, ale myslím si, že celkově, kdyby ses řídil vším, co oni říkají, tak bys podle mě trpěl.“*

7.1.2 Participant 2

Druhý participant ve svých jednadvaceti letech žije plnohodnotný dospělý život, který je výrazně formován zkušeností s maskulinity guru. Jeho vstup do tohoto prostředí je úzce spojen s obdobím osobní krize, charakterizované vysokou mírou rizikového chování a pocitem ztráty kontroly: *„Byl jsem hrozně závislej na stimulaci: na nikotinu, kouření i žvejkání, na trávě jsem byl závislej na kafi, pak taky na videohrách a na pornu samozřejmě… a to mi hodně vadilo.“* Guru představovali první zdroj, jež některé z těchto problémů otevřeně diskutovali a nabídl srozumitelný rámec i řešení. Participant v jejich sděleních nachází silnou rezonanci a postupně buduje disciplínu, která mu pomáhá se od závislostí distancovat.

Klíčovým aspektem jeho vztahu ke guru je jejich funkce náhradního mužského vzoru. Participant opakovaně zdůrazňuje absenci otcovské role ve svém životě a explicitně popisuje, že jeden z guru pro něj představoval: *„Role model a father figure.“* Tento vztah mu poskytoval nejen praktické návody, ale i pocit vedení, stability a emoční zázemí, jenž v rodinném prostředí postrádal. Lze tak uvažovat, že přitažlivost tohoto obsahu nebyla pouze kognitivní, ale výrazně vztahová a emoční.

Silná identifikace s určitými názory těchto vzorů se promítla i do jeho partnerských vztahů: *„Ze začátku jsme měli fakt same values, ale tím, jak jsem začal víc a víc a víc a víc jet do toho self-improvementu a ona víc a víc prostě... Ona byla pořád stejná, tak to tvořilo strašnej rozpor mezi námi.“* Konflikt mezi jeho nově přijatými hodnotami a realitou vztahu vedl k jeho destabilizaci a prohloubil dosavadní nedůvěru vůči ženám. Participant zpětně reflektuje, že v tomto období přejímal zobecňující a negativní představy o ženách a docházelo i k jejich objektivizaci: *„Měl jsem za to, že všechny holky podváděj, že všechny lžou a tohle. Což mě naučil Red Pill, upřímně. ... Já jsem bral holky hrozně jako objekt, jako strašně moc.“* Tento posun lze chápat jako kombinaci osobní zkušenosti a ideologického rámce, který mu poskytoval jednoduché vysvětlení komplexních vztahových situací.

V dalším vývoji však dochází k částečné revizi těchto postojů. Participant opouští extrémnější formy Red Pill ideologie a nahrazuje je jiným konceptuálním rámcem, který stále zachovává určité prvky: *„Mám strašně velký nároky na chlapi, co pouštím do svýho života. ... jakmile chlap nechodí do fitka a není v tom mým standardu, tak ho nerespektuju“*, avšak v méně konfrontační podobě. Tento posun naznačuje pokračující hledání identity spíše než její definitivní ustálení.

Mimo oblast vztahů participant zdůrazňuje i konkrétní přínosy této zkušenosti, zejména v oblasti výkonu a seberealizace. *„Chtěl jsem vydělat víc jak 100 tisíc, to jsem splnil. Splnil jsem si cíl, že si postavím firmu. Splnil jsem si cíl, že se zlepším jako člověk. Že budu mít postavu, za kterou budu pyšnej.“* Zároveň si však uvědomuje i negativní dopady, především ve formě zúženého pohledu na svět a ztráty: *„Toho zdravého judgementu.“*

7.1.3 Participant 3

Třetí participant představuje případ, v němž se vliv maskulinity guru neprojevuje pouze jako lineární změna, ale spíše jako odklon a následný návrat k původní životní trajektorii. Již od dětství vykazoval silný zájem o filmovou tvorbu, kterou aktivně rozvíjel a vnímal jako svou budoucí profesní dráhu. *„Koukal jsem se na filmy, jakože jsem je, v uvozovkách, studoval, prostě jsem to hltal po všech žánrech. ... Hodně jsem vzhlížel ke světovým hollywoodským režisérům.“* Současně si však uvědomoval vlastní fyzickou nedostatečnost, která se stala zdrojem nejistoty i motivace ke změně. *„Bylo mě několikrát dáno na vědomí, že jsem… ne slabej, ale že jsem kostík.“*

Právě oblast fyzického vzhledu představovala první vstupní bod k self-improvementu, který participant zpočátku rozvíjel autonomně. *„Režim jsem si stanoval sám. Dodržoval jsem ho sám.“* Fitness pro něj fungovalo jako prostor, v němž mohl aktivně pracovat na sobě a získávat první zkušenosti s disciplínou i uznáním ze strany okolí: *„Už jsem s tím měl nějaké první výsledky, a i respekt a obdiv do určitý míry jako od mých vrstevníků.“* V tomto období se jeho původní zájmy a nově budovaná identita vzájemně doplňovaly.

S nástupem maskulinity guru však dochází k posunu. Participant popisuje, že se postupně začal orientovat i na další oblasti, které guru propagovali, například osobní determinaci a úspěch v životě: *„Když něco chceš, máš nějaký cíl nebo sen, tak ho můžeš mít.“* Tento rámec byl silně založen na výkonu, soutěživosti a vnějších ukazatelích úspěchu, což vedlo k částečnému odklonu od jeho původních, vnitřně motivovaných zájmů. Sám zpětně reflektuje: *„Byla chyba, že jsem ignoroval moje zájmy a to, v čem jsem vynikal.“* Tento moment lze chápat jako oslabení autenticity ve prospěch internalizace cizích ideálů.

Zároveň však participant nevykazuje nekritické přijetí těchto vzorců. Postupně si začíná uvědomovat rozdíl mezi prezentovaným obrazem a „behind the scenes“ realitou, zejména v oblasti fitness a online podnikání. Kriticky hodnotí například nedostatečnou transparentnost ohledně užívání steroidů: *„Začne to být hodně nebezpečný, když mladý kluci, začnou dozvídat o steroidech a o tom, že jsou dospělý a můžou si dělat, co chtěj,“* či nerealistická očekávání spojená s podnikáním: *„Tam jsou lidi pro peníze a jako prostě musíš být cautious.“* Tento kritický odstup mu umožňuje redefinovat vlastní vztah k těmto vzorům a selektivně si ponechat pouze ty prvky, které považuje za funkční.

V retrospektivě tak participant popisuje ambivalentní dopad této zkušenosti. Na jedné straně zdůrazňuje přínosy v podobě disciplíny, motivace a pocitu self-efficacy. Na straně druhé reflektuje, že přílišná orientace na cizí ideály vedla k odklonu od jeho původní identity. Aktuálně se proto vrací ke svým dětským aspiracím, které znovu integruje do svého sebepojetí. Schopnost reflektovat napětí mezi autentickými zájmy a externalizovanými normami maskulinity a znovu vymezení vlastního směru se jeví jako klíčové pro jeho současné fungování.

7.1.4 Participant 4

Participant je 23letý student vysoké školy, jehož vstup do světa maskulinity guru lze zasadit do kontextu osobní zranitelnosti a hledání změny. Již před jejich sledováním popisuje

výraznou nespokojenost se svým tělem: *„Byl jsem tlustej.“* Právě tato nespokojenost představuje jeden z prvních impulzů, který jej k tomuto typu obsahu přivedl. Guru mu v tomto ohledu nabídli konkrétní dosažitelnou cestu ke změně, srze fitness. Fitness zde nefunguje pouze jako praktická aktivita, ale jako první oblast, v níž participant zakouší možnost aktivně ovlivňovat svůj život a viditelně transformovat vlastní tělo, což může posilovat pocit kontroly a kompetence. Významnou roli v tomto procesu sehrála i předcházející životní ztráta, a to úmrtí otce. *„Rodinné vztahy byly v pohodě, vyrůstal jsem v úplný rodině. Jen můj otec zemřel.“* Úmrtí otce zde může představovat zásadní narušení pocitu stability a zároveň absenci mužského vzoru, který by mu pomohl orientovat se v otázkách identity a vztahů.

Ve stejném období se participant intenzivně angažuje na platformě OnlyFans, kam investuje značnou finanční částku. *„Sledoval jsem to, ale byla taková depresivní doba jako. ... nasypal jsem do toho tak dvacet tisíc.“* Toto chování lze interpretovat jako způsob, jakým se vyrovnává s osamělostí, potřebou blízkosti či regulací negativních emocí. Po kontaktu s maskulinity guru však dochází k výraznému přehodnocení tohoto jednání. Ženy produkující sexuální obsah začíná vnímat negativně a kategorizovat je jako „online kurvy“. *„Ten kontent mi dával informace. ... Třeba dávat si pozor na ženy, které dělají OnlyFans. Prostě sexuální obsah, tak. ... Začal jsem se vyhýbat ženám, které mají red flag podle nich.“* Tento posun může naznačovat obranný mechanismus, v němž dochází k devalvaci objektu, do něhož participant dříve investoval, což mu umožňuje zpětně si zachovat pozitivní obraz sebe sama.

Guru pro něj zároveň představují zdroj struktury a srozumitelných pravidel, zejména v oblasti vztahů a genderových rolí. *„Chlap by měl prostě pracovat. A jako, přivádět peníze do té rodiny.“* Jejich obsah mu poskytuje jasné kategorie a normy „jaké ženy jsou vhodné,“ které mohou redukovat nejistotu a ambivalenci v mezilidských vztazích. Přesto však participant nevykazuje plnou internalizaci těchto idejí – distancuje se od extrémnějších forem (Dark Pill) a zdůrazňuje, že: *„Nehází ženy do jednoho pytle.“* Tento selektivní přístup naznačuje snahu udržet si určitou míru autonomie a morální přijatelnosti vlastních postojů.

7.1.5 Participant 5

Participantovi je jednadvacet let a v současnosti studuje maturitní ročník na střední odborné škole. Jeho životní trajektorie je charakteristická výraznou proměnou, která se odehrála v návaznosti na osobní krizi v pozdní adolescenci.

V dětství popisuje spíše stabilní rodinné zázemí, zásadní zlom však nastává s přechodem na druhý stupeň základní školy, kde zažívá sociální odmítnutí a šikanu. *„Pamatuju si, že v šestý třídě mě říkali, že jsem zrzek. Já jsem si pak přečetl knížku, jak nebýt zrzek. Musíš být doma. Zavřenej a nedávat na svoji hlavu sluníčko. To odstartovalo, by the way, to moje gejmerství.“* V reakci na tuto zkušenost se uchyluje do online prostředí, kde nachází uznání a pocit kompetence: *„Když jsem s nima hrál, tak oni říkali, že jsem dobrý…“* Herní prostředí tak začíná saturovat potřebu přijetí, která v offline vztazích zůstává nenaplněná. Tento únik však zároveň prohlubuje konflikt s rodiči a vedl k zanedbávání povinností: *„Strávil jsem na tom třeba 8 hodin denně… Skypoval jsem školu… a začal streamovat na Twitchi, ale to bylo strašně komplikované, protože moje rodiče mi vypínaly každou půl hodinu internet. A spíš víc to pak vedlo k tomu, že jsme se s rodičema přestali bavit.“*

Napětí vyvrcholí v adolescenci, kdy dochází k eskalaci konfliktů s otcem a k jeho odchodu z domova. Tato zkušenost představuje významný destabilizační moment, po němž participant popisuje stav existenční nejistoty. *„Jednou mi táta sebral počítač, já jsem mu prostě trošku vrazil a pak mě vykopal z baráku a vydědil mě. … Měl jsem v ruce počítač, ale to bylo všechno.“* Následně se ho ujala babička. *„Byl Covid, v tý době mi nic nechybělo. Babička mi vařila a já hrál videohry.“* Participantovo materiální zajištění, mohlo vést k reflexi nad dosavadním životním směrem: *„Věděl jsem, že nebudu hrát na počítači dokonce svýho života a že jednoho dne buď se to celý úplně zkurví a budu muset začít dělat něco v Tescu.“* Tento moment lze chápat jako klíčový bod obratu, v němž se objevuje motivace ke změně.

Právě v této fázi participant přichází do kontaktu s maskulinity guru, jejichž obsah mu poskytuje jasnou strukturu, směr a rámec pro seberegulaci. Apely na disciplínu a výkon rezonují s jeho aktuální potřebou převzít kontrolu nad vlastním životem. Následuje výrazná behaviorální změna – začíná cvičit, upravuje životosprávu a orientuje se na osobní rozvoj. Guru tak v této fázi plní funkci katalyzátoru změny a zdroje motivace: *„Andrew Tate tam říkal, ať nejsem prostě líná močka. A takovýhle motivovační řeči.“* Zpočátku přebíral jejich kontent poměrně nekriticky*: „Poslouchal jsem takový ty věci jako že žena má být doma a vařit celej den,“* zpětně však autory těchto postojů kritizuje: *„Pak ti dojde, že to není úplně dobrej člověk.“* Tento posun naznačuje proces selektivní internalizace, v němž si participant ponechává prvky podporující jeho růst, zatímco jiné odmítá.

Jeho současné sebepojetí je vystavěno na narativu osobní transformace – od „problémového“ a pasivního jedince k disciplinovanému a cílevědomému člověku. Tento narativ je dále posilován i přijetím křesťanské víry, která jeho zkušenosti dodává smysl a kontinuitu: *„Musím si projít tuto etapu, aby bylo líp.“* Zkušenost s guru tak není vnímána jako negativní, ale jako důležitá součást životní změny. Zároveň zůstává patrná určitá ambivalence. Přestože participant oceňuje přínosy v oblasti seberozvoje, kriticky se vymezuje vůči komerčním aspektům jejich působení i vůči jejich napodobování vrstevníky. Zdůrazňuje důležitost zachování autenticity: *„Nesmíš ze sebe udělat kopii.“* Celkově lze jeho zkušenost chápat jako proces hledání identity, v němž maskulinity guru sehráli roli přechodového zdroje struktury a smyslu, nikoli však definitivního hodnotového ukotvení.

7.1.6 Participant 6

Před setkáním se s maskulinity guru popisuje participant svůj život jako nastavený režim, který bylo třeba dodržovat: *„Máš nějaký rozvrh ve škole a ten jedeš. A to samý bylo s nějakým stravováním, chozením na házenou.“* Připadal si odpojený sám od sebe: *„Moc jsem nevnímal sám sebe … neznal jsem sám sebe.“* Můžeme zde pozorovat adaptaci na rutinu a plnění sociálních očekávání, které předcházeli stádiu hledání své vlastní identity. Rodinné vztahy označil za problematičtější a čiší z nich jistá emoční vzdálenost. Psychické potíže neguje, avšak rodinný nesoulad mohl způsobit hledání alternativních zdrojů pro identifikaci a tvorbu identity. Již tehdy měl ambice, že neskončí průměrně a bude vydělávat spoustu peněz: *„Hodně mě brali finance, peníze. A věděl jsem, že je jednou budu mít,“* svůj sen zprvu plnil skrze brigády, které mu dali spoustu zkušeností a náhled, jak to na pracovním trhu může a nemusí fungovat. Zároveň představovaly určitou formu úniku před všedním stereotypem.

První setkání s maskulinity guru nastal na přelomu jeho šestnáctého a sedmnáctého roku skrze sociální sítě. Online obsah mu přinesl spoustu informací a změnil pohled na vydělávání peněz*: „Už v tom věku jsem vnímal, že můžu pracovat kdykoliv já budu chtít.“* Guru jej zaujaly finanční svobodou a do určité míry mu nabídli nový způsob, jak interpretovat realitu, a hlavně sebe sama: *„A tam jsem se poprvé setkal s nějakou meditací, s nějakou vizí, s nějakým vlastně pozorováním sebe samýho, nebo nějaký vlastně start self-improvementu.“*

Skrze guru se dostal do nové sociální bubliny, ze které mohl čerpat know-how. Do té doby: *„Já jsem slyšel, co říkají rodiče, co říkají ve škole a něco, co kamarádi říkají. … to, co vlastně teď slyším, tak je z vybraných okruhů lidí, který já si vybírám.“* S ohledem na

participantův věk může jít o projev vymezení se vůči rodičům a identifikaci s novou referenční skupinou. Později si našel mentorku a ta jeho chápání světa opět změnila. Pochopil, proč touží po bohatství a nadprůměrnosti: *„Zjistil jsem, že mám nějaký strach z nesvobody.“* Strach z nesvobody lze interpretovat jako potřebu autonomie, která je u participanta zřetelná: *„Nikomu nevěře, vyzkoušejte si to sami.“* ale může sloužit i jako reakce na situaci, která v člověku vzbuzuje vnitřní napětí a pocit nesvobody.

Přijetí některých myšlenek propagovaných guru se odrazilo na každodenním životě respondenta. Vybudoval si několik návyků jako meditaci, cvičení, nebo čtení knih, které provádí na denní bázi. Pochopil, že aby byl v životě spokojený, musí začít u sebe: *„Když seš ty v pořádku, tak jsou i lidé okolo tebe v pořádku.“* Přestal se bavit s lidmi, kteří více brali, než dávali a že šťastný může být už teď, ne až si splní všechny své cíle. Také začal striktně oddělovat svět práce a svět vztahový. Cení si benefitů, které mu vztah přináší, ale bez práce by ve světě vztahů dlouho nevydržel. Upřednostňování světa práce vede ke konfliktům s přítelkyní. Pracovní prostředí může být participantem vnímáno jako jistá forma úniku od vztahů a nasedat na emoční vzdálenost, jež pociťoval v dětství. Práci pak vnímá jako bezpečný prostor, ve kterém může svobodně růst. Dnes je stále pod vedením mentorky a spolu s kamarádem realizuje svůj sen o finanční nezávislosti.

7.1.7 Participant 7

Poslední participant je devatenáctiletý podnikatel, který svou zkušenost s masculinity guru popisuje jako významný zdroj inspirace pro osobní rozvoj, podnikání i práci na vztazích s blízkými. Na guru narazil ve svých šestnácti letech. V dospívání řešil adekvátní vývojové otázky ohledně vlastní identity, svých cílů a nespokojenosti se sebou samým: *„Byl jsem fakt takový, že určitě nesebevědomý.“* Nízké sebevědomí participant částečně spojuje s nedostatkem pochopení a podpory ze strany rodičů, na které během rozhovoru opakovaně narážel. Reflektováno bylo i v sociálních vztazích.

Na guru narazil skrze fitness kontent na internetu. Oslovili ho tím, že se v mladém věku přispívali do společnosti svými produkty, a že mu dali návod, jak tohoto cíle dosáhnout: *„Celkově ten seberozvoj prostě, zajímalo mě to, jak vybudovat sám sebe, aby si byl oblíbenější, aby si byl úspěšnější, aby si byl lepší prostě ve všech ohledech svýho života.“* Seberozvoj vnímal jako klíč k rozklíčení adolescentních krizí a participantových osobních nedostatků, zvláště témata budování disciplíny a převzetí odpovědnosti za vlastní život.

Zpočátku se identifikoval s některými představiteli manosféry. Postupem času však začal vyhledávat mentory, jejichž pohled na svět vnímal jako bližší svým vlastním hodnotám: *„Jo, Tate, jako měl jsem ho rád, sledoval jsem ho, a třeba ten Vašek Tomanec mi sedne zase víc.“* Rozdíl mezi manosférou a jinými guru vnímá především v pokoře, která manosféře schází. Stále ho lákají témata podnikání a tvrdé práce na sobě, a navíc se začal zajímat o témata mezilidských vztahů a práci s emocemi. *„Třeba u tý Naty, tak tam jsme se hodně dostali na téma vztahu,“* kde probírali témata jako rodinné vzorce nebo působení ega ve vztazích. Výměnu mentorů připisuje individuální preferenci, ovlivněnou skutečností, že otce považuje za pokorného člověka. Změna mohla být podmíněná i participantovým postojem k životu, že důležité je být v životě hlavně šťastný, a v zásadě aplikovat od mentorů pouze to, co funguje na něj.

Nejmarkantnější dopady lze zpozorovat v participantově životním stylu. Pečuje o své zdraví, pravidelně cvičí, naučil se chápat ostatní a projevit jim lásku, což mu pomohlo harmonizovat rodinné vztahy. Ujasnit si vlastní hodnoty a životní směřování, což se odrazilo na jeho sebepojetí. To se zároveň opírá o poměrně jasně vymezené představy o genderových rolích: *„Muž by měl být fakt jako takový vůdce, ... zároveň tu ženu umět podpořit, umět jí dát lásku, umět jí zabezpečit, umět jí dát na to, cokoliv, co si přeje, ať ona může zůstat v té svojí energii.“*

7.2 Vynořující se témata

V této podkapitole upozorním na klíčová témata, která se v rozhovorech vyskytovala. Poznatky z rozhovorů budu interpretovat v souladu se zvolenou metodou analýzy dat a propojím je s teoretickými koncepty uvedených teoretické části.

7.2.1 Vývojové faktory aneb zlatá cesta do světa maskulinity guru

Subtémata:

- hledání identity v období adolescence
- pocit nejistoty nebo nespokojenosti se sebou samým
- poskytnutí naděje a životního směru
- internet jako prostor setkání s alternativními mužskými vzory

Analýza rozhovorů naznačuje, že vstup participantů do světa maskulinity guru nebyl náhodný, ale úzce souvisel s vývojovým obdobím adolescence. V tomto období mladí muži

často hledají odpovědi na otázky týkající se identity, životního směru a vlastní hodnoty. Obsah maskulinity guru nabízí srozumitelný rámec, který dokáže tyto otázky jednoduše zodpovědět. Například: *„Chlap by měl prostě pracovat. A jako, přivádět prostě peníze do té rodiny,“* sděluje čtvrtý participant, nebo *„Musí být takový ten, který jako... O koho se dá opřít,“* vykresluje pátý participant. Podobné rámce prezentovaly v diskurzu západní kultury s apelem na status, bohatství a svobodu, které se ukázali pro mladé muže velmi atraktivní: *„Jejich luxusní život. To mě zaujalo jako první. Jaký auta říděj, v čem žijou. Co nosí na sobě. A tak prostě. Jaké mají holky,“* popisuje participant číslo pět.

Výpovědi participantů naznačují, že obsah maskulinity guru často rezonoval s nejistotami typickými pro období dospívání, zejména co se sebepojetí a sebevědomí týče. Ať už se jednalo o nejistoty ohledně vlastního těla, vzhledu nebo některých vlastností. *„Nikdy nebyl spokojený se svým vzhledem, když jsem byl menší. Tam jsem byl fakt insecure,“* popisuje druhý participant. Guru nabízeli konkrétní strategie, jak tyto obtíže překonat. A navíc, dokázali participanty přesvědčit o tom, že za své nedostatky jsou zodpovědní oni sami. Pátý participant popisuje, že ho guru motivoval začít se cvičením: *„Andrew Tate tam něco říkal, že jak ať nejsem prostě líná močka, nebo líná sračka.“* Zatímco první popisuje, jak cvičení pomohlo v sociálních vztazích: *„jako prostě budeš vypadat třeba líp, tak tě ty lidi třeba budou brát i nějak, když se prostě budeš v obleku, šaty dělají člověka, tak i tělo dělá člověka.“*

Vedle nejistoty však participanti často popisovali i pocit, že jim obsah maskulinity guru poskytl určitou formu orientace. Například v podobě relativně jasné představy o tom, jak by měl muž žít, jakých cílů by měl dosahovat a jakým způsobem by měl pracovat na sobě samém. *„Mít cíle, snažit se pracovat, být disciplinovaný,“* popisuje třetí participant. Sedmý respondent vyzdvihuje, že díky guru převzal odpovědnost pevně do vlastních rukou: *„Získal hodně takovou šanci na to, že fakt všechno můžeš změnit. Takže je tady mě tomu jednoduchý, že můžeš pracovat na emocích, že můžeš pracovat na tom, co se ti v tom životě děje.“* Pro některé participanty tak tento obsah představoval zdroj naděje, že jejich život může získat konkrétnější směr. Druhý participant například zdůrazňuje význam životního poslání: *„Musí mít nějakou svojí misi. I když má rodinu, i když má přítelkyni, i když má všechno, tak podle mě chlap bez mise je slepej vždycky.“*

Ne všechny změny, které se v životech participantů vyskytly, lze připisovat výhradně maskulinity guru. V některých kontextech byly proměny podmíněné dospíváním. Například první participant popisuje situaci, kdy kvůli studiu na vysoké škole opustil pohodlí domova

a své kamarády: *„Takže nevím, jestli bych řekl, že se mi nutně žije líp, protože dřív jsem měl fakt pohodlný život, teďka to je prostě těžší, že jsem sám za sebe,“* nebo u čtvrtého participanta pozorujeme zlepšení ve schopnosti v navazovat vztahy: *„... jako ne kvůli tomu Red Pillu, jako Red Pill kontentu, to je, jakože spíš, že jsem starší.“* Důležitou roli hráli i jiné vnější vlivy, například: *„To si myslím, že nevychází už z těch gurus, možná taky, ale i z táty, že vidím ten vzor v tom, jak on dokáže pracovat.“*

7.2.2 Naplňování psychických potřeb prostřednictvím guru

Subtémata:

- potřeba uznání a respektu
- touha po osobním úspěchu a seberealizaci
- hledání naděje a životního směru
- přitažlivost seberozvoje a disciplíny

Již před setkáním s maskulinity guru někteří participanti vykazovali silnou potřebu osobního úspěchu a uznání. Tato potřeba se projevovala spíše jako obecné přesvědčení o vlastním potenciálu než jako konkrétně formulované cíle. Například první participant uvádí: *„Neměl jsem konkrétní cíl, ale věděl jsem, že mám nějaký predispozice.“* Podobně šestý participant vyjadřuje přesvědčení o budoucím úspěchu: *„Chci se stát milionářem a ono to nějak přijde,“* nevyhnutelnost v dosáhnutí cíle odráží nepřipuštění si možnosti selhání, jež je pro adolescenty typická.

Setkání s guru vstupuje do této vývojové fáze jako moment, kdy vágní ambice dostávají formu a směr. Participanti popisují, že guru nabízeli konkrétnější rámec, jak o úspěchu přemýšlet a jak je dosahovat. Důraz byl kladen zejména na osobní odpovědnost a aktivní přístup k vlastnímu životu: *„Chcete se cítit jako sračky, dělejte věci, co dělají sračky. Prostě chcete být průměrný, dělejte věci, co dělají ty průměrní. Ale chcete být něco víc, tak musíte dělat něco navíc,“* (participant 6). Zároveň guru vystupovali jako vzory, jejichž životní dráha sloužila jako důkaz, že takového úspěchu lze dosáhnout: *„Jednak jako vzor a nějaký zkušenosti, nějaká dokumentace toho, jak vypadala jejich cesta, že můžou dosáhnout toho, co chtějí,“* uvedl třetí participant.

Vedle potřeby uznání a směru se ve výpovědích participantů objevuje také téma nenaplněné potřeby blízkosti, přijetí a stabilních vztahů. Někteří participanti sice na obecné rovině hodnotí své rodinné zázemí pozitivně: *„Nemůžu si stěžovat,“* nebo *„rodiče byli*

vždycky skvělí," avšak v dalších částech rozhovorů se objevují zkušenosti, které tento obraz relativizují. Například jeden z participantů popisuje vztah s nevlastním otcem jako konfliktní a fyzicky i emočně náročný, přičemž jeho chování zpětně racionalizuje jako snahu „vychovat charakter". Podobně jiní participanti zmiňují nedostatek blízkosti či důvěry ve vztahu s rodiči, zejména v období dospívání, kdy by očekávali větší podporu a vedení. *„Nebyla tam důvěra, co by tam mohla být, když jim věříš a víš, že tě třeba chápou. To tam nebylo. V ten moment já jsem s nima soužil. Já jsem s nima nežil,"* (participant 7).

Tento nedostatek se může promítat i do dalších vztahových oblastí. Někteří participanti popisují obtíže v navazování a udržování blízkých vztahů, nejistotu v partnerských vztazích či tendenci k emočnímu odstupu. *„Měl jsem přítelkyni, ale prostě jsem se tak nějak přemlouval, že ji miluji, i když jsem ji nemiloval a nějak jí to trošku nalhával, a nakonec stejně po třech týdnech jsem si řekl, že fuck it a kašlu na to."* Zároveň se objevují zkušenosti, které mohly formovat jejich postoje k ženám, například opakovaná nevěra matky nebo absence důvěry v rodinném prostředí. *„Měl jsem za to, že všechny holky podváděj, že všechny lžou."* V tomto kontextu může být přitažlivost maskulinity guru částečně chápána jako snaha nalézt strukturu, vedení a vztahový rámec, který v jejich dosavadní zkušenosti chyběl. Guru tak mohou nepřímo naplňovat potřebu opory, uznání a orientace v mezilidských vztazích.

V návaznosti na tuto zkušenost se někteří participanti začali s guru identifikovat a v některých případech je až idealizovali. Začal se jim proměňovat způsob, jak vnímají sami sebe a své okolí. Opakovaně se v jejich výpovědí objevují pojmy jako odpovědnost a respekt, jež přebírali funkci kritérií pro hodnocení sebe i druhých. První participant zmínil odpovědnost ve vztahu k sobě: *„Pokud nemáš nějakou tu hodnotu, nebo pokud se o tu hodnotu nestaráš, tak jak můžeš sám sebe třeba respektovat a jak tě pak ostatní lidi můžou respektovat."* Sedmý participant popisuje změnu následovně: *„To, co se ti děje, je tvoje zodpovědnost. ... Když by naproti mně seděl člověk, co nemá odpovědnost, nemá odvahu absolutní a nechce si s tím nechat pomoct, tak já v něj nemám jedinou špetku zvědavosti... ani respektu."* Druhý participant popisuje podobnou zkušenost: *„Ale jakmile chlap nechodí do fitka a není v tom mým standardu, tak ho nerespektuju."* Z respektu se tak postupně stal nejen žádoucí cíl, ale zároveň nástroj sociální diferenciace.

Získání respektu je přitom popisováno jako silně emoční zkušenost. Třetí participant reflektoval moment, kdy se mu povedlo uznání dosáhnout: *„Jako pro kluka, který vyrůstal malej a tenkej, cítit, že se na mě upíná oblečení a upínají se na mě jako pohledy lidí, kteří*

jsem znal, kteří to aknoližujou a respektujou. Bylo... Sen splněný.“ V návaznosti zmiňoval, že se mu povedlo získat respekt i v profesní sféře, díky svým predispozicím a tvrdé práci: *„A dostalo se to do bodu, kdy jsem měl stejný level od svojich peers v oboru, kteří viděli morálku, viděli výsledky a viděli, že jsem dobrý a uznávali můj talent.“* Zmíněné prožitky figurují v procesu přejímání nové identity jako sociální schválení nově přijatých hodnot, a zároveň posilují motivaci v tomto chování pokračovat. Současně však vede k větší selektivitě ve vztazích: *„Na chlapy mám fakt přísný kritéria. Na ženský zas tolik ne, ale… jestli se chlap se mnou chce bavit, tak ho musím respektovat.“*

Vedle potřeby uznání se v procesu identifikace s guru výrazně objevuje i potřeba sounáležitosti. Někteří participanti popisují, že prostřednictvím guru objevili online komunity s podobně nastavenými hodnotami a ambicemi. *„Evidentně je tady nějaká komunita lidí, která je do toho taky zažraná, která se v tom navzájem pušuje a podporuje. … Chtěl jsem se o tom bavit. Chtěl jsem o tom diskutovat. Chtěl jsem se o tom naučit víc. Neznal jsem moc lidí. Jako vím, okolí, co by to brali takhle, seriózně. Nebo co by hořeli. Pro něco tak jako jsem já hořel,“* (participant 3). Online komunita poskytovala podporu, jež v některých případech nenacházeli ve svém bezprostředním okolí. *„Co se týče podnikání, tak tam jsem to neviděl přímo. Efekt jejich obav byl, že mi to shazovalo dost sebevědomí. Já jsem přišel vždycky nadšenej s nějakým nápadem a říkal, mamko, já budu prostě prodávat hodinky. Teď úplně mě baví hodinky, úplně se na to těším. A ona kámo, prosím tě, až po škole, ty seš ve druháku, počkej, vystuduj školu, jo, vysokou, pak jdi pracovat a jakmile budeš mít zabezpečenou rodinu, tak zkoušej takovýhle prostě pro zábavu, jo, ale teď ne, teď se soustřeď na školu.“* Vzápětí participant popisoval velmi silný moment: *„Takhle mi zhanila víceméně každý můj podnikatelský nápad. A já jsem k ní úplně ztratil důvěru.“*

Identifikace s online komunitou mohla mít i ambivalentní dopady. Někteří participanti popisují postupné odpoutání se od vztahů v reálném životě: *„Když jsem poslouchal influencery, tak jsem byl sám jako svině,“* (participant 2). Hodnotový posun se promítl i do romantických vztahů: *„Ze začátku jsme měli fakt same values a tak dále. Ale tím, jak já jsem začal víc a víc a víc a víc jet do toho self-improvementu a ona víc a víc prostě... Ona byla pořád stejná. Nějakým způsobem. Tak ty values byly misaligned strašně moc,“* (participant 2). V extrémním případě mohl vztah ke guru nabývat až charakteru náhradní rodičovské autority. Druhý participant popisuje, že mu guru poskytovali něco, co v jeho životě postrádal: *„Bude to znít divně, ale asi father figure.“*

Kromě uznání a sounáležitosti poskytovali guru participantům také pocit naděje a životního směru. Někteří popisují, že díky nim začali věřit v možnost změny: *„Vnímal jsem, že do budoucna se budu mít líp. Věděl jsem, že nebudu hrát na počítači dokonce svýho života a že jednoho dne buď se to celý úplně zkurví a budu muset začít dělat něco v Tescu, nebo něco se sebou musím udělat,“* (participant 5). Jiní zdůraznili změnu perspektivy: *„Najednou jsem zjistil, že fakt můžu dosáhnout těch věcí, že fakt to podnikání může fungovat, že si můžeš tu hlavu nastavit takovým stylem, aby si byl prostě unstoppable, Že jsou nějaký určitý kroky, které těm úspěšným lidem fungujou.“* Výše uvedené momenty jsou často emočně zabarvené a mohou představovat klíčové okamžiky, kdy si vytvářeli silnější citové pouto ke guru a jejich obsahu.

7.2.3 Proces formování identity, nastavení nového směru a hodnot

- selektivní přejímání myšlenek guru
- inspirace životním stylem influencerů
- vytváření představ o mužské roli ve vztazích
- proměna vztahu k mentorům v průběhu času

Všichni participanti se shodli na tom, že se k maskulinity guru dostali skrze fitness a zájem o zdravý životní styl. Třetího participant explicitně prohlásil, že jako první ho zaujalo: *„Jak vypadali.“* Téma fyzického vzhledu mohlo úzce souviset se změnami, kterými tělo v adolescenci prochází. Nestabilní sebeobraz a touha po uznání, mohli mít zrovna tak vliv na zaujetí tématem. Následně si je guru získali svou kontroverzí: *„Tak jsem je vnímal tak bokem, že na mě třeba někde vyskočily, jak jsem si říkal, ty vole, je to spíš humorně vtipnej kontent v nějakém černém humoru,“* (participant 1) a luxusním majetkem: *„No prostě jejich postavy mě hodně zajímaly. ... ty její názory ... jako status, hodně i peněz,“* (respondent 4).

Zájem o guru vedl k hlubšímu ponoření do jejich obsahu, čímž se postupně posiloval jejich vliv na způsob uvažování participantů. Zde se u některých vyskytlo selektivního přijímání myšlenek. Ačkoli se s myšlenkami guru ztotožňovali a jejich radami se řídili v praktickém životě, neřídili se vším zcela doslova: *„No určitě bych nešel tak daleko, jako že bych začal brát steroidy a chtěl jít na Olympii,“* (participant 3). Někteří participanti přijímali jen rady, které jim dávali smysl v jejich životním kontextu, jiní zas selektovali názory, se kterými nesouzněli: *„Asi takový to, a to se teda vracím k těm ženám, že ženy musí být doma, nebo že jsou hloupí, nebo že mají vychovávat jenom děti, nebo že nemají mít kariéru, nebo že jsou to otroci těch mužů,“* (participant 1). Nejednalo se však o pravidlo, jak

naznačuje druhý participant: *„Měl jsem přesvědčení, že mám toho guru prostě poslouchat úplně na slovo, věřit všemu, co říká.“* Partcicipantův úsudek mohl být ovlivněn idealizací guru a jejich přijetí jako autority, ne jako mentora. U ostatních také docházelo k intenzivnímu přejímání názorů, se kterými rezonovaly. Avšak některé postoje zůstaly i pod vlivem vzorů neměnné. Zajímavá byla i přechodná období, kdy během působení guru participanti myšlenky guru přijali, ale po čase se vrátili ke svým původním postojům: *„Možná, a to já nevím, jestli to tak úplně bylo, ale je pravda, že tím, jakým způsobem ten kontent byl zabarvený jako do tý mysogynie, tak určitě mě to ovlivnilo i v tom, že možná jsem ty ženy nevnímal třeba na nějaký jako... Nebo že mi to tu úroveň pro ty ženy snižovalo.“*

Zpravidla participanti popisovali určité časové období, kdy byli guru silně zaujatí. Někteří začali chodit do fitka a budovat svalovou hmotu: *„Když jsem je sledoval, tak mě to nutilo chodit do fitka,“* (participant 4), jiní budovali své první podnikání: *„Skončil jsem s kámošem třeba dropshipping.“* Participanti zde přijali guru za svůj vzor a pokoušeli se uspět ve všech sférách, které guru propagovali. Postupem času začali od Red Pill kontentu ustupovat, a více si razit vlastní cestu: *„Až se stala taková malá věc a zase jsem se začal uvědomovat, že jsme jakoby individual beings. Víš co, jakože je dobrý samozřejmě se řídit s tím, co ti někdo řekne, ale pořád potřebuješ mít racionální názor nad tím, co děláš,“* (participant 2) anebo přestali kontent sledovat, jako například participant 4: *„No, jako že to prostě umírá jakoby ten content,“* nebo se jim v životě odehrála významná změna, třeba přechod na vysokou školu.

V této fázi zaujetí si participanti vytvořili zřetelný obraz toho, jak by měl vypadat maskulinní muž a zároveň jakou roli v jeho životě hraje žena. Způsob, jakým byl kontent prezentován přispěl ke zkreslené interpretaci žen v očích participantů: *„Já jsem dřív bral holky hrozně jako objekt, jako strašně moc. ... byl jsem až moc Red Pill, takže jsem pohlížel na tu holku down... Bral jsem holky jenom na šuk a měl jsem za to, že všechny holky podváděj, že všechny lžou a tohle,“* popisuje svůj vztah k ženám druhý participant. Ve výpovědi čtvrtého participanta se objevuje doměnka, že dominance muže nad ženou je přirozená: *„Když třeba něco řeknu, ona to udělá. Nebo prostě... Řeknu jí, běž nakoupit, ona nakoupí.“* V navazování romantických vztahů se Red Pill postupem času ukázal jako kontraproduktivní: *„Trošku mi to posralo dating, neříkám nic,“* (participant 2). První participant popisuje situaci, v níž guru ovlivnil jeho pohled na ženy: *„Vidíš jak ty ženy, dehonestuje, tak to začneš brát jako normu.“* Pravidelné vystavování může vést k normalizaci těchto postojů, jež jsou postupem zařazeny do hodnotového systému jedince.

Nastaly i případy, kdy guru participantům pomohli v navazování vztahu: *„V tom romantickým životě mi to dalo směr. … Že jí prostě otevřeš ty dveře, že jí třeba nasuneš židli, aby si sedla, že tohle jsou prostě nějaké věci, podle kterých se chovat… tak to bylo vždycky prospěšný, nebo že pro ně uděláš nějakou hezkou věc. Já třeba píšu básničky,“* avšak tyto rady byly přijímané mimo Red Pill kontent.

Nyní participanti popisují vztah k ženám s vyšší mírou respektu, avšak neustále se drží rámce vymezujícího „tradiční“ genderové role.: *„Tak myslím, že jako, měl bych vydělat peníze. Měl bych se o tu ženu starat. Prostě žena by se měla starat o tu domácnost. A chlap by měl prostě pracovat“,* (participant 4), *„chlap se stará o to finanční, a žena, se stará o děti, někdy mu uvaří a dělá si svoje ostatní věci, koníčky a tak,“* (participant 5). Leč popírají, že by ženě zabraňovali budovat vlastní kariéru, velice lpí na roli živitele a ochranáře rodiny: *„Měl by být ten, na kterýho lidi se můžou spolehnout, kdo je úpřímnej, kdo je zodpovědnej, kdo prostě řekne tu tvrdou pravdu, když je to potřeba, kdo dokáže udělat ty těžký rozhodnutí a šetří ty ostatní, který má rád, které nějaké třeba tu sílu mají před těma těžkýma rozhodnutíma,“* (participant 7). Tento způsob uvažování sahá hluboko do identity jedince. Definuje poslání a jasně vymezuje atributy jež má maskulinní muž splňovat, aby dosáhl statusu mužství v očích svých i společnosti. V krajních případech vyčleňují muže z rodinného ekosystému úplně: *„Jako, že pro ně není priorita být, jako, v té rodině, ale, jako, aby ho rodina respektovala.“*

V současnosti někteří participanti reflektují přínosy a ztráty, jež jim sledování guru přineslo. Druhý participant reflektuje: *„Splnil jsem si cíl, že si postavím firmu. Splnil jsem si cíl, že se zlepším jako člověk. Že budu mít postavu, za kterou budu pyšnej,“* zpětně přiznává, že sledování guru mělo i své stinné stránky: *„Vzalo mi to zdravý judgement. Ale ty gurus, jako gurus, jako máš Imana, jako máš prostě Luke Belmar třeba, nějakýhle lidi, Andrew Tate, tak mi brali pozornost hlavně.“* Někteří, jako třeba šestý respondent, významné ztráty nepociťují: *„Vzalo mi to chození na pivo, nespaní. Nic, o co bych stál.“*

7.2.4 Obrana sebepojetí a nadhled

- selektivní interpretace obsahu
- distancování se od radikálních názorů
- reinterpretace minulých postojů
- copingové strategie při konfrontaci s kritikou

Participanti ve výpovědích svou zkušenost s guru aktivně reinterpretují a zasazují do současného sebepojetí. Některé prvky přejímají selektivně, od jiných se distancují a zpětně je hodnotí jako problematické či extrémní. Tento proces jim umožňuje zachovat si konzistentní obraz sebe sama, který napomáhá k sebepřijetí v přítomnosti.

V rovině selektivní interpretace obsahu, participanti často zdůrazňují kritický náhled na přijímání myšlenek guru: *„Ty některé principy jsou fajn implementovat do svýho života, protože ti můžou pomoct ten život žít líp ... asi jsem nesouhlasil s tím, jakým způsobem přistupovali k ženám. Zároveň Andrew Tate bych řekl, že se dost často vyjadřoval pro rusky, tak to je pro mě jako velký ne.“* Na této výpovědi můžeme pozorovat vymezení hranice prvního participanta mezi užitečným a nepřípustně extrémním. Participant se zde prezentuje jako aktivní činitel schopný autonomie a racionální volby, nikoli jako pasivní příjemce obsahu. Podobné momenty se objevili i u dalších participantů, například u třetího participanta: *„No určitě bych nešel tak daleko, jako že bych začal brát steroidy,“* v nichž participant upřednostňuje své internalizované normy oproti těm nově nabízeným.

Výpovědi také odhalily explicitní distancování se od radikálních či kontroverzních názorů. První participant nesouhlasí: *„Asi ohledně těch emocí u mužů. Já to úplně nesnáším, že ženy jsou emocionální a muži jsou racionální. To je největší bull shit, který jsem v životě jako slyšel.“* Participant zde neschvaluje genderizaci emotivity a racionality, která byla guru silně propagována. Tyto pohnutky interpretuje jako šíření nepravdivých informací.

Důležitá je také reinterpretace vlastních minulých postojů. Někteří participanti reflektují, že byli guru ovlivněni více, než si tehdy byli vědomi: *„Možná... nevím, jestli to tak úplně bylo... ale... určitě mě to ovlivnilo...“* Nejistota a váhavost zde mohou naznačovat probíhající proces přehodnocování postojů minulého já. V dalších případech je formulace více přímočará: *„Byl jsem až moc Red Pill,“* anebo *„Vzalo mi to zdravý judgement.“* Výroky participantů ukazují schopnost zpětného náhledu, ale zároveň implikují potřebu oddělit současné sebepojetí od toho minulého. U druhého participanta se tento proces neodehrál jednorázově, nýbrž se podobá spíše cyklickému charakteru. Participant má tendence popisovat předchozí fáze života jako „špatné“ a hodnotí je kritičtěji, zatímco aktuální nastavení vnímá jako to „správné“. Zmíněná přehodnocení nastávají zejména při nastání významnější změny v jeho směřování. Tento vzorec může naznačovat potřebu udržet si konzistentní obraz sebe sama jako člověka, který se vyvíjí žádoucím směrem. Zároveň však poukazuje na určitou nestabilitu vlastního sebepojetí, jež je závislé na aktuálně přijímaných hodnotách a postojích.

Při konfrontaci s potenciální kritikou se u participantů mohly vyskytnout některé copingové strategie a obranné mechanismy, jež aktivně chrání jejich sebepojetí. Tyto mechanismy zaujímaly své místo zejména v přímých otázkách, v nichž byli participanti přímo konfrontováni se svou minulostí: *„Ty guru neměly žádný dopady na můj život,“* popsal čtvrtý participant. Když však později reflektoval svou minulost v narativním rámci, popsal: *„Byl jsem jako více Red Pill, když jsem jel ten kontent, více proti ženám jsem byl.“* Popření lze interpretovat jako ego obranu, jež vystává v okamžiku ohrožení autonomie jakožto důležité hodnoty, na níž si spousta participantů zakládala.

Obranné mechanismy se velmi často aktivovaly v oblasti vztahů. Šestý participant například bagatelizoval ztráty, které díky guru nastaly: *„Třeba ty kamarády a chození na pivo. Fakt, jako že nic, o co bych stál,“* nebo *„S [jméno kamaráda] si pořád dáme srandu, že nemám kamarády. To je ono, že mě to nechybí. Já to jako nevyhledávám. ... Tím, jak já jsem šel fokus prostě jenom na práci, tak jsem občas zavolal nějakým kamarádům. Jsem si myslel, že byly kamarádi, ale v té době prostě oni se neozvali.“* Přátelství je pro něj však důležité, několikrát v rozhovoru vyzdvihoval svého blízkého kamaráda, se kterým má díky guru silnější pouto. Sociální izolace se mohla obrátit v opak skrze zvýšenou potřebu svobody: *„Zjistil jsem, že mám nějaký strach z nesvobody. A kvůli tomu já chci vlastně pracovat odkudkoliv, abych přišel, abych se cítil svobodný.“* Participantova nedostatečně sycená potřeba sounáležitosti a vztahová nejistota se mohly přeměnit v naučený vzorec úniku od lidí: *„Být s někým jiným vůbec dýl, jak třeba pět dnů v kuse. To nedokážu ani se svojí přítelkyní mimochodem.“*

U pátého participanta se objevuje také tendence reinterpretovat minulou zkušenost tak, aby byla v souladu se současným sebepojetím. Zpětně uvádí, že k ženám nikdy nechoval zášť, což však kontrastuje s jeho dřívější zkušeností, kdy zvažoval projektu založený na monetizaci ženské sexuality. *„Ten moment. To byl spíš jako nápad. Který bych mohl vydělat. Ale že bych ho zorganizoval. Nééé. To mě influencovalo ten můj kámoš.“* Tento nesoulad může naznačovat, že některé aspekty minulosti jsou zpětně upravovány nebo upozaděny, aby nenarušovaly aktuální morální obraz sebe sama.

Zapojení obranných mechanismů neplní pouze ochrannou funkci, ale zároveň umožňují participantům aktivně rekonstruovat vlastní životní příběh tak, aby byl v souladu s jejich současným sebepojetím.

7.3 Odpověď na výzkumné otázky

7.3.1 Co předcházelo sledování maskulinity guru?

První participant měl harmonické vztahy v rodině. Byl nespokojený se svou impulzivitou a tělesnou konstitucí. Misogynní a rasistický kontent s nímž přišel do kontaktu jako první bral s nadsázkou. Význam připisuje prvnímu romantickému vztahu, který považuje za vysoce neuspokojující. **Druhý participant** vyrůstal s matkou a nevlastním otcem, s nímž neměl blízký vztah. V pubertě si vybudoval několik závislostí a vystavoval se rizikovému chování. Opakovaně prožívá absenci mužského vzoru a nespokojenost se sebou samým. **Třetí participant** měl sen, jež toužil naplnit. Vyrůstal v prostředí spousty inspirujících lidí, tudíž byl determinován své cíle naplnit. Projevoval však výraznou nespokojenost s vlastním tělem. Vzory hledal mezi body buildery a slavnými filmovými režiséry. **Čtvrtý participant** žil v úplně rodině, dokud mu v pozdní adolescenci nezemřel otec. Následně se aktivně angažoval na platformě OnlyFans. Mimo jiné zmiňoval nespokojenost s nadváhou. **Pátý participant** zažil bouřlivou pubertu a vyhrocené spory s otcem. V dětství se mu ze strany nedostalo pochopení a podpory pro jeho sny. Ve škole zažil šikanu, načež nasedala jeho nespokojenost s vlastním vzhledem a tělesnou konstitucí. **Šestý participant** žil v nastavené rutině. Již tehdy věděl, že se z něj stane úspěšný člověk, ale nevěděl jak. Tuto vidinu naplňoval skrze brigády, na kterých sbíral pracovní zkušenosti. Z jeho výpovědi byla patrná emoční odtažitost v rodinných kruzích a neusedlost v přátelských vztazích, **Sedmý participant** v dětství prošel rozvodem rodičů. Upřednostňoval hraní videoher před socializací s vrstevníky. Podobně jako pátý participant měl své sny a cíle, jež se ze strany rodičů nesetkaly s pochopením.

7.3.2 Proč se maskulinity guru stali pro participanty atraktivními?

Prvního participanta zaujaly kontroverzní myšlenky, jež zprvu zaměnil s humorem. **Druhého participanta** si guru získali tématy, o nichž debatovali a s nimiž participant hluboce rezonoval. Poskytli mu vedení a podporu, již v rodině postrádal. **Třetího participanta** zaujali svými vypracovanými těly a oddaností s níž na sobě pracovali. Působili na něj jako zdroj inspirace a naděje, že jednou může dosáhnout podobných cílů také. **Čtvrtého participanta** oslovili jejich názory, statusem a finančním bohatstvím. Podobně i **pátého participanta** zaujal luxusní život a drahá auta, která prezentovali. Zrovna tak ho motivovali k fyzické aktivitě a budování silného těla**. Šestý participant** viděl v guru

možnost se něco přiučit a vydělat si peníze relativně flexibilním způsobem. **Sedmý participant** uvádí obdiv, že se dokázali vybudovat již v tak mladém věku. Zaujali ho myšlenky o seberozvoji psychickém, tak fyzickém.

7.3.3 Jak sledování maskulinity guru ovlivnilo participanty výzkumu?

Výpověď **prvního participanta** odkazuje na zdravý životní styl, větší selektivitu přátelských vztahů a pomoc při navazování partnerských vztahů. Dále uvádí zájem o péči o vzhled a klade větší důraz na jeho volnočasové aktivity. Pod vlivem guru také začal vnímat ženy jako méněcenné. **Druhý participant** díky guru začal řešit svůj problém se závislostmi. Více se zajímal o své fyzické i psychické zdraví a dal se na dráhu podnikatele. Názory guru však přebíral nekriticky – to přispělo disociaci od jeho původní identity a nenávisti směřované vůči ženám. **Třetího participanta** odklonili od jeho dosavadní životní dráhy. Na určitý časový úsek mu dávali motivaci a naději, že se může v budoucnu mít lépe. Později se však vrátil ke své původní životní cestě. **Čtvrtému participantovi** pomohli zlepšit orientaci ve světě. Ujasnil si priority, jež očekává od romantického vztahu a začal pracovat na své nadváze. **Pátého participanta** také motivovali k fyzické aktivitě a vyšší soběstačnosti. Zároveň se u něj vyskytovaly myšlenky na monetizaci ženské sexuality. **Šestému participantovi** dali první zkušenost s časově flexibilní prací. Uvědomil si, že může pracovat odkudkoli nezávislé na místě. Zrovna tak zde došlo k izolaci od původních přátel. **Sedmý participant** vyzdvihuje posílení vazeb s jeho nejbližšími. Zcela přepracoval svůj hodnotový rámec a přejal veškerou odpovědnost za svůj život.

7.3.4 Jaké postoje k maskulinitě a maskulinity guru zaujímají nyní?

První participant zastává „tradiční“ genderové role, kdy muž působí jako živitel a hlava rodiny a žena spíše pečuje o domácnost. Na výchově dětí by se dle něj měli podílet oba rodiče stejným dílem. Dle něj by měl muž být rozvážný, neměl by se nechat strhnout emocemi, ale přesto by je měl prožívat a vnímat je. **Druhý participant** klade důraz na roli živitele rodiny a otce, jež se podílí na výchově svých dětí. Nesmí postrádat misi, jež naplňuje smysl jeho života. **Třetí participant** vnímá muže jako někoho, kdo se dokáže postarat o jeho nejbližší a je na to hrdý. Zároveň přitom plní své kariérní cíle. **Čtvrtý participant** také zdůrazňuje roli muže jakožto živitele a ochránce rodiny. Péči o potomstvo vnímá stejně důležitě jako péči o vztah s partnerkou. Souhlasí však s výrokem, že muž by měl být především rodinou respektován než v ní být přítomen. Podobně na věc nahlíží i **pátý**

participant, který vidí muže jako silného ochranáře, a navíc klade důraz na atribut laskavosti. **Dle šestého participanta** by měl muž být opěrným sloupem pro jeho nejbližší a zároveň by měl být na sebe tvrdý a motivovat se ke stále většímu výkonu. Přiznává však, že sám od sebe kontent tohoto typu nevyhledával. **Sedmý respondent** zastává filozofii, že muž by měl být odpovědný za těžká rozhodnutí a umět říkat tvrdou pravdu. Měl by myslet na své nejbližší a být odolný vůči ženské manipulaci. Zároveň by ji měl umět podpořit a věnovat ji patřičnou lásku.

8 DISKUZE

Výzkum byl zaměřen na exploraci vlivu maskulinity guru na životy mladých mužů. Cílem bylo zmapovat, co sledování guru předcházelo, jak se změnily životy participantů potom, co začali guru sledovat a jak zpětně reflektují zkušenost s maskulinity guru.

Současné výzkumy se zabývají především prvními dvěma rovinami. Manosféra nabízí relativně jednoduchá řešení na akutní problémy, kterým mladí muži čelí. Jedná se například o pocity izolace (Gupta et al., 2025), touze po úspěchu a uznání, pocity odmítnutí či neúspěšné navazování intimních vztahů (Brito et al., 2024). Výsledky výše uvedených výzkumů se shodují s výsledky výzkumu této práce, která navíc referuje o nedostatku podpory z blízkého okolí, hluboké nespokojenosti se sebou samým či nepřítomnosti rodičovského vzoru. Toto zjištění je podpořeno studií Meyrowitze (2006), že navodí-li influencer pocit jistoty a bezpečí, sledující k němu naváže vztah podobný tomu v reálném životě.

Někteří participanti popisovali neselektivní přejímání názoru guru. Výsledky Basila (1996) do jisté míry tuto skutečnost potvrzují zjištěním, že sledující se může s influencerem identifikovat, což zvyšuje pravděpodobnost přijetí jeho názorů, postojů i chování. Dále lze nekritické přejímání názorů vysvětlit teorií názorového vůdcovství (Lazarsfeld, et. al., 1968) nebo Bandurovou teorií sociálního učení (Výrost et. al., 2019). Dnes většina participantů přebírá názory nejen guru kriticky, což je v souladu se zjištěním, že nekritické přejímání obsahu je častější u mladších adolescentů a lidí, kteří se online obsahu často vystavují (Zimmermann, 2022).

Důležité je také přihlédnout k vývojovým aspektům období adolescence, kdy se dospívající vymezují rodičovské autoritě, formují vlastní identitu, hledají své místo ve společnosti a jsou vysoce citliví na kritiku vlastní osoby (Langmeier & Krejčířová, 2006). Několik participantů popsalo v tomto období problémy s autoritami a bojovali s nejasným směrováním. Maskulinity guru s těmito aspekty efektivně pracují. Dospívajícím mužům poskytují vedení a jasný světonázor (Rollano et al., 2026), návod, jak dosáhnout úspěchu a uznání ve společnosti (Van Valkenburgh, 2018) a informace v oblasti, jak si získat přízeň a jak naplnit svou maskulinní roli (Vallerga & Zurbriggen, 2023). Tyto studie se shodují

s výsledky mého výzkumu. Z výsledů výzkumů této práce je zřetelný i motivační faktor a pocit naděje, který guru dokázali participantům předat.

Mezi další řešení, které guru dospívajícím mužům nabídli, lze zahrnout prostředí podobně smýšlejících lidí v podobě komunity. Ačkoli výzkumy zdůrazňují spíše negativní aspekty těchto komunit, jako reprodukci hegemonní maskulinity (Van Valkenburgh, 2018) nebo vyobrazování žen jako promiskuitní manipulátorky, které nabízí sex výměnou za moc (Vallerga & Zurbriggen, 2022), participanti výzkumu zdůrazňují spíše benefity, jež jim komunity přinesly. V rozhovorech uváděli sounáležitost a identifikaci s touto skupinou, která jim zároveň poskytla podporu, validaci a uznání při prezentování jejich dosažených úspěchů. Skupina tak poskytuje jedinci zpětnou vazbu, která má na motivaci trvalý vliv (Zimmermann, 2022). Také jim umožnila navázat nová přátelství a sloužila jako zdroj informací, ze kterého mohli kdykoli čerpat (Zimmermann, 2020).

Mezi další pozitivní aspekty, které participantům sledování guru přineslo, zmiňovali zájem o budování fyzické kondice, nalezení respektu k sobě samotnému a ujasnění si životního směřování. Žádné výzkumy potvrzující tato zjištění jsem nenašla. Někteří participanti zpětně reflektovali negativní vlivy, jako degradaci žen či pociťování nenávisti vůči nim, následování cizích cílů nebo pocity zneužití při odhalení snahy guru na nich zbohatnout. Nenávist vůči ženám potvrzují také další výzkumy (Andoh, 2025; Vallerga & Zurbriggen, 2022; Botto & Gottzén, 2024), na nekritickou identifikaci upozorňují Florian Zimmermann (2020) a Daniel Zimmermann (2022). Vliv guru na konzumní chování jejich sledujících potvrzují také Ying (2023), Hermann (2019) a Marínez s Olssonem (2019). Výzkumy dále popisují prožívání vyšší míry distresu, pocitů bezcennosti a smutku při opakovaném sledování Red Pill obsahu, (Andoh, 2025), což se částečně shoduje s výsledky této práce.

Méně zdrojů je zaměřených na to, proč se mladí muži rozhodli Red Pill ideologie vzdát, nebo se od ní vzdálit. Botto a Gottzén (2024) uvádějí, že rozhodnutí se od manosféry distancovat bylo způsobeno neslučitelností jejich myšlenek s percipovanou realitou, logickou nekonzistencí vědeckých základů, na nichž manosféra stojí, nebo zhoršení jejich mentálního zdraví a prohloubení pocitů izolace. Jejich zjištění se částečně překrývají s výsledky mého výzkumu, v němž participanti zdůrazňovali především izolaci od reálných přátel, logickou nekonzistenci a nesoulad s vlastní zkušeností. Někteří participanti popisovali selektivitu v názorech, již během fáze identifikace s guru. Výzkumy potvrzující tuto skutečnost nebyly nalezeny. Co se týče dlouhodobých dopadů, již zmíněný výzkumem

popisuje situaci, kdy se mladí muži chtěli ideologie Red Pillu vzdát, avšak po emoční stránce stále k jejich světonázoru inklinují, nebo nedovedou cítit k ženám víc, než jen sexuální přitažlivost (Botto & Gottzén, 2024). V případě participantů mého výzkumu došlo spíše k zachování perspektivy o genderových rolí, ale od radikálních názorů participanti opustili. Celkově chybí výzkumný přehled o životech, které mladí muži vedou potom, co přestali guru sledovat.

8.1 Limity výzkumu

Nyní poukážu na limity práce, které mohly zkreslovat sběr dat, či samotné výsledky. Jedny z významných limitů, které nešlo během výzkumu ovlivnit, jsou proměnné na straně výzkumníka. Metodologická literatura (Ferjenčík, 2010) je označuje jako organismické proměnné a spadají sem pohlaví, zkušenosti, vědomosti nebo i zdravotní stav výzkumníka. Ke zkušenostem souvisejícím s tématem výzkumu se vrátím v následující podkapitole o reflexi. V této podkapitole zdůrazním proměnnou pohlaví. Vzhledem ke specifičnosti výzkumného tématu, mohli být participanti selektivnější v informacích, které o sobě prozrazovali. Nemuseli být zcela upřímní v případech, kdy rozhovor narážel na témata, která nebyla v souladu s jejich identitou a genderovou rolí. Podané informace mohli také zkreslovat za účelem sociální žádoucnosti (Jones & Davis, 1965) či snahy podat výkon (Franke & Kaul, 1978).

Za další limit, i když do značné míry lze pojmout i jako výhodu, je dlouhodobá známost s participanty výzkumu (Boňek, 2025). Některé participanty znám po mnoho let a byla jsem svědkem jejich proměny přímo v okamžicích, kdy začali ideologii guru přejímat. Na základě jimi sdělované zkušenosti jsem mohla porovnávat jejich reflektovanou zkušenost spolu s mou a odhalit tak místa, kdy ke mně jako k výzkumníkovi nebyli zcela upřímní. Tato skutečnost mi také pomohla klást klíčové doplňující otázky během rozhovoru. Nevýhodu je, že mohlo dojít ke kontaminaci dat mou osobní zkušeností a také k jisté manipulaci participantů.

Mezi další limity, které je potřeba zmínit, patří malý rozsah výzkumného souboru. Ačkoli některá témata dosáhla saturace, jiná témata se ukázala jako silně založená na individuální záležitosti. Je tedy možné, že vyšší počet participantů by odhalil další zajímavé fenomény. V neposlední řadě je důležité zmínit vnější rušivé faktory. Některé rozhovory probíhali online a bez kamery, zatímco do jiných rozhovorů zasahovaly vnější vlivy, jako

například procházení dalších lidí v místnosti, nebo přerušování rozhovoru pracovními hovory.

Jako další omezení vnímám ochuzení seznamu o klíčové otázky pro IPA analýzu. Ačkoli původní soubor otázek byl zaměřen na pocity a prožívání participantů (Clarke, 2010), v pilotní studii na ně členové focus group nedokázali odpovědět, hodnotili je jako vágní a neurčité. Neuchopení otázek mohlo souviset s tím, že všichni členové ohniskové skupiny studovaly vysoké školy v technických oborech.

Na místě je také zmínit limit nedostatku zkušeností výzkumnice, a to zejména v oblasti tvorby otázek a nereálných očekávání na začátku výzkumu. Ve tvorbě otázek se nezkušenost odrazila zejména v počtu otázek a občasným překrývání jednotlivých otázek. To vedlo ke zbytečnému prodlužování rozhovoru a opakování již zmíněných informací. Zpětně si uvědomuji i neúčinnost přímých otázek, ze kterých plynuly často sociálně žádoucí odpovědi, zatímco autentická odpověď byla častěji poskytnutá v nepřímých otázkách. Nadměrná očekávání odkazují na snahu zastřešit co nejvíce témat, což vedlo k velkým objemům a různorodosti dat, které bylo třeba zanalyzovat.

8.2 Přínosy výzkumu a prostor pro budoucí zkoumání

Ačkoli práce čítá jisté limity, považuji za důležité zmínit zároveň její silné stránky. Téma práce se snaží o exploraci dosud ne příliš probádaného tématu, za to velmi aktuálního rázu. Výzkum neopomíjel pozitivní dopady sledování maskulinity guru a přistupuje otevřeně k jednotlivým zkušenostem participantů. Zároveň mapuje problematiku z psychologického hlediska, zahrnuje do něj vývojová specifika adolescence a propojuje zkušenosti s klasickými psychologickými teoriemi.

Užitečnost výsledků této práce přisuzuji hlubšímu pochopení osobního kontextu participantů v rámci zkušenosti s maskulinity guru. Výzkum také mapuje klíčová témata v jednotlivých obdobích před, během a po sledování guru, což lze použít jako vodítka pro intervenci s jedinci, kteří se v některé z těchto fází nacházejí. Data z této práce mohou být konkrétně užitečná například pro prevenci negativních dopadů maskulinity guru na dospívající populaci, rodiče s dospívajícími dětmi, nebo pro učitele pracujících na základních a středních školách.

Provedený výzkum nabízí řadu podnětů pro budoucí zkoumání. Další výzkumy by se mohly zabývat například kvantitativním ověřením souvislosti mezi sledováním

maskulinity guru a vynořujícími tématy popsaných v empirické části této práce. Dále by bylo možné zkoumat rozdíl v osobnostních předpokladech dospívajících jedinců, kteří inklinují k neselektivnímu přijímání názorů guru a těmi, kteří přebírají názory selektivně. Nebo sledování dlouhodobých dopadů maskulinity guru na psychiku jedinců.

9 ZÁVĚR

Výzkumný problém této práce se zaměřoval na vliv maskulinity guru na životy mladých mužů, a to napříč třemi časovými rovinami – před expozicí tomuto obsahu, v jejím průběhu a při zpětné reflexi této zkušenosti. Cílem bylo zachytit širší bio-psycho-socio-spirituální kontext, v němž se tato zkušenost odehrává.

Výsledky ukazují, že sledování maskulinity guru bylo často předcházeno obdobím zvýšené zranitelnosti, charakterizovaným neúspěchy v navazování intimních vztahů, nenaplněnými psychickými potřebami a nespokojeností s vlastním tělem. V některých případech se objevovala také absence významného mužského vzoru a nedostatek opory v blízkém okolí. Tyto faktory lze chápat jako kontext, který zvyšuje náchylnost k přijetí strukturovaných a normativních rámců, jež maskulinity guru nabízejí.

Během sledování tohoto obsahu participanti popisovali získání pocitu směru, kontroly a sounáležitosti. Zároveň docházelo k nekritickému přejímání prezentovaných názorů a jejich integraci do sebepojetí. Zpětně však tuto fázi reflektují s větším odstupem – některé prvky si ponechávají jako funkční, zatímco jiné odmítají.

Výsledky dále naznačují, že maskulinity guru efektivně pracují s vývojovými úkoly adolescence, zejména s potřebou identity, uznání a sociálního zakotvení. Jejich narativy tak mohou fungovat jako nástroj orientace v období nejistoty, zároveň však nesou riziko rigidního a zjednodušeného pojetí genderových rolí.

10 SOUHRN

Teoretická část obsahuje čtyři dominantní kapitoly, které jsou dále členěny do podrobnějších kapitol. První z nich seznamuje čtenáře se základní terminologií, jako maskulinita (Andoh, 2025), hegemonní maskulinita (Connel, 1995) nebo mužství (Kimmel, 2016). Vysvětluje rozdíl mezi konkrétními definicemi *maskulinity* platnými ve specifickém společensko-historickém kontextu a obecnou definicí maskulinity, která ji pojímá jako sociální konstrukt (Švaříčková-Slabáková, 2012). *Hegemonní maskulinitu* zasazuje do souvislosti s patriarchálním nastavením společnosti a z něho plynoucí nerovnost mezi dvěma pohlavími. Zároveň se vymezuje vůči esencialistickým teoriím, jež nerozpoznávají rozdíl mezi biologickým pohlavím a genderovou identitou (Bem, 1993). V poslední řadě také odlišuje tyto dva pojmy od konceptu *mužství* (Kimmel, 2016).

Další kapitoly vycházejí z empirické části práce. Pojednávají o fenoménech, které vyvstaly během rozhovorů s participanty. Jednou z těchto kapitol je *Ontologický vývoj identity v adolescenci*, která pojednává o procesu formování identity v tomto vývojovém stádiu (Langmeier & Krejčířová, 2006), jednotlivých teoriích, konceptu sebepojetí (Papica, 1985; Van der Werff, 1990) a jeho obranách (Freud, 1992). Formování identity člení do dvou aspektů, sociálního a osobního a vysvětluje, jak jsou tyto protichůdně tendence důležité pro zdravý vývoj jedince (Langmeier & Krejčířová, 2006). V neposlední řadě upozorňuje na klinický fenomén agregovaná adolescentní krize, který nastává v případě, že se dospívající odpoutá od dětské identity, ale nedokáže si vybudovat identitu novou (Říčan & Krejčířová, 2006). Mezi vybrané teorie související s identitou jsme zvolili Eriksonovu teorii Osmi věků člověka, kde jsme se blíže zaměřili na stádium identita a zmatení rolí (Erikson, 1996) a Marciovy Čtyři formy identity (c1993). Blíže zde popisuji koncept sebepojetí (Papica, 1985; Van der Werff, 1990) a jeho složky (Blatný, 2010; Výrost et. al., 2019), včetně výčtu některých ego-obranných mechanismů, které napomáhají jeho protekci (Freud, 1992).

Třetí kapitola je věnována jednotlivým mechanismům, které ovlivňují lidskou psychiku. Pojednávám zde o základních psychických potřebách v podání Maslowovy hierarchie (1987), konceptu potřeb Pesso-Boyden a popisu jednotlivých potřeb: potřeba *místa*, *ochrany*, *péče*, *podpory* a *limitů* a jejich významu pro psychickou integritu člověka (Siřínek, 2001) a také o sebedeterminační teorii, která nabývá významu zejména v kontextu

motivace (Niemiec, Ryan, Deci, 2010). Předposlední podkapitola pojednává o vlivu sociálního učení v podání Juliana Rottera a Alberta Bandury (Výrost et. al., 2019) a konečně poslední podkapitola pojednává o Zajoncově (1968) efektu pouhého vystavení a konceptu parasociálního vztahu (Dibble et al., 2016).

Čtvrtá kapitola je klíčová pro pochopení trendů, které se v kontextu maskulinity na internetu vyskytují. Zaměřuji se zde zejména na vymezení pojmu manosféra (Vallerga & Zurbriggen, 2022) a popisuji jednotlivé komunity, jež zastřešuje. Zvláštní pozornost je zde věnována Red Pill komunitě (Van Valkenburgh, 2018), jelikož byla participanty výzkumu nejčastěji zmiňována. Podkapitoly nabízí stručný vhled do ideologie Red Pillu a seznamují čtenáře s jeho základními postoji vůči společnosti, mužům a ženám. Jedna z podkapitol je současně věnována dopadům Red Pillu na společnost a na jejich příznivce samotné (Andoh, 2025) a nabízí také přehled organizací, které se zajímají o budování zdravé maskulinity (https://www.boyhoodinitiative.org/about/; https://ilom.cz/o-nas/).

Ve výzkumné části je první kapitola věnována výzkumnému problému, výzkumným cílům a výzkumným otázkám. Výzkumný problém rámuje krizi maskulinity do historicko-společenského kontextu (Kimmel, 2016) opřený o výzkumy (Brito et al, 2024; Gupta et al., 2025) a klade si za cíl prozkoumat bio-psycho-socio-spirituální kontext jedince napříč časovými linkami. Na základě tohoto cíle byly formulovány výzkumné otázky.

Následuje kapitola o metodologickém rámci výzkumu. Zde pojednávám o použitých metodách sběru dat, pilotním výzkumu, charakteristice výzkumného souboru, zpracování analýze a interpretaci dat, a nakonec o etických aspektech výzkumu. Výzkumný design byl kvalitativního charakteru čili byl zaměřen na exploraci daného fenoménu v malé skupině participantů. To umožnilo vést výzkum více do hloubky a doptávat se na podrobnosti konkrétních zkušeností popisovanými participanty (Miovský, 2006). Sběr dat probíhal metodou polostrukturovaného rozhovoru. Použity byly otázky vlastní konstrukce založené na vlastní zkušenosti se zkoumaným fenoménem a zároveň ověřeny v pilotní studii.

Výzkumný soubor se skládal z mladých mužů ve věku 19-23 let, kteří měli v minulosti bezprostřední zkušenost s maskulinity guru. Data byla analyzována pomocí interpretativní fenomenologické analýzy. Účastníci výzkumu byly předem seznámeni s cíli výzkumu a byly poučeni o svých právech ústní formou, načež podepsali informovaný souhlas. V této kapitole také operacionalizuji pojem maskulinity guru a vymezuji jej vůči pojmu manosféra (Rollano et al., 2026).

Sedmá kapitola je věnována práci s daty a výsledkům. Nejprve v ní představujeme zkušenosti s maskulinity guru jednotlivých participantů. Následně pojednávám o vynořujících se tématech: vývojových faktorů, saturace psychických potřeb, procesu formování identity a obranách sebepojetí. Na závěr zodpovídám výzkumné otázky.

Výsledky práce naznačují, že sledování guru často předcházela vulnerabilita charakteristická pro vývojové období adolescence (Langmeier & Krejčířová, 2006). Participanti se setkávali s neúspěchy v navazování intimních vztahů, nespokojeností s vlastním tělem a často také s nedostatečně naplněnými psychickými potřebami, jako například uznání (Maslow, 1987), podpory nebo limitů (Siřínek, 2001). V některých případech byla zmíněna také absence mužského vzoru. Obsah tvořený maskulinity guru tyto potřeby částečně naplňoval (Van Valkenburgh, 2018; Vallerga & Zurbriggen, 2023). Na druhou stranu se u některých participantů vyskytlo nekritické přejímání názorů a inklinace k misogynii (Botto & Gottzén, 2024). Situaci reflektují s nadhledem, přičemž se častěji vyskytuje vzorec integrace prezentovaných názorů do současného sebepojetí, oproti minulé nekritické internalizaci prezentovaných hodnot.

Hlavní přínos této práce spočívá v mapování bio-psycho-socio-spirituálního kontextu jedince v souvislosti s maskulinity guru. Nabízí ták možnost lépe pochopit okolnosti, které mohly vést k projevení zájmu o guru, potažmo o manosféru jako takovou. Zároveň přibližuje reálné důsledky vlivu guru na budoucí směřování mladých mužů. Tato práce může také sloužit jako výchozí materiál pro možné kvantitativní šetření.

LITERATURA

Andoh, E. (2025). Rethinking Masculinity to built healthier outcomes. *Monitor on Psychology*, *56*(8), 48–55.

American Psychological Association (2023). Adolescence. In *APA dictionary of psychology*. Převzato [březen, 2026], z https://dictionary.apa.org/adolescence

Archive.today. (2024). *A comprehensive Guide to The Red Pill*. https://archive.is/HXzzD#selection-2635.215-2635.299

Basil, M. D. (1996). Identification as a mediator of celebrity effects. *J. Broadcast. Electron. Media*40, 478–495. doi: 10.1080/08838159609364370

Bem, S. L. (1993). *The lenses of gender: transforming the debate on sexual inequality*. Yale University.

Blatný, M. (2010). *Psychologie osobnosti: hlavní témata, současné přístupy*. Grada.

Bleier, R. (1986). *Feminist Approaches to Science*. Pergamon Press.

Boněk, J. (2025). Insider/outsider pozice výzkumníka – zamyšlení na vlastní pozicí v rámci doktorandského výzkumu. *Pedagogika*, *75*(1), 79–94. https://doi.org/10.14712/23362189.2024.4599

Botto, M., & Gottzén, L. (2024). Swallowing and spitting out the red pill: young men, vulnerability, and radicalization pathways in the manosphere. *Journal of Gender Studies*, *33*(5), 596–608. https://doi.org/10.1080/09589236.2023.2260318

Brito, P., Hayes, C., Lehrer, R., & Mahler, J., Salinas Groppo, J. (2024). The Manosphere, Rewired: Understanding Masculinities Online & Pathways for Healthy Connection. Washington, DC: Equimundo.

Clarke, V. (2010). Review of the book" Interpretative Phenomenological Analysis: Theory, Method and Research". *Psychology Learning & Teaching*, *9*(1).

Connell, R.W. (1995). *Masculinities*. Berkeley: University of California Press.

Cosma, S., & Gurevich, M. (2020). Securing sex: embattled masculinity and the pressured pursuit of women's bodiesin men's online sex advice. *Feminism & Psychology*, 30(1), 42–62. https://doi.org/10.1177/0959353519857754

Deci, E. L., Ryan, R. M. (1985a): *Intrinsic motivation and self-determination in human behavior*. New York, Plenum.

Deida, D. (2014). *Cesta pravého muže*. Knihovna a tiskárna pro nevidomé K. E. Macana.

Dibble, J. L., Hartmann, T., & Rosaen, S. F. (2016). Parasocial interaction and parasocial relationship: Conceptual clarification and a critical assessment of measures. *Human Communication Research, 42*(1), 21–44. https://doi.org/10.1111/hcre.12063

Erikson, E. H. (1967). *Childhood and society: reprint*. Penguin.

Ferjenčík, J. (2010). *Úvod do metodologie psychologického výzkumu: jak zkoumat lidskou duši* (Vydání druhé, přeložil Petr BAKALÁŘ). Portál.

Franke, R. H., & Kaul, J. D. (1978). The Hawthorne Experiments: First Statistical Interpretation. *American Sociological Review*, *43*(5), 623–643. https://doi.org/10.2307/2094540

Freud, A. (1992). *The ego and the mechanisms of defense*. Karnac Books.

Galanaki E, & Malafantis, K. D. (2022). *Albert Bandura's experiments on aggression modeling in children: A psychoanalytic critique*. Front Psychol. 2022 Nov 25;13:988877. doi: 10.3389/fpsyg.2022.988877. PMID: 36506971; PMCID: PMC9733593

Global Boyhood Initiative. (2020). *Abou us*. https://www.boyhoodinitiative.org/about/

Gotell, L., & Dutton, E. (2016). Sexual violence in the 'manosphere': antifeminist men's rights discourses on rape.International Journal for Crime,5(2), 65–80. https://doi.org/10.5204/ijcjsd.v5i2.310

Gupta, T., Barker, G., & Lewis, C. (2025). *State of American Men 2025*. Equimundo: Center for Masculinities and Social Justice.

Gurková, E. (2019). *Praktický úvod do metodologie výzkumu v ošetřovatelství*. Univerzita Palackého v Olomoouci. DOI: 10.5507/fzv.19.24456270

Hartmann, T., & Goldhoorn, C. (2011). Horton and Wohl revisited: Exploring Viewers' Experience of Parasocial Interaction. Journal of Communication, 61(6), 1104-1121. https://doi.org/10.1111/j.1460-2466.2011.01595.x

Hermann, S. N. (2019). The Discursive Style and Reactionary Politics of the Manosphere. [Master thesis, The University of Columbia]. Information repository of The University of Columbia. https://summit.sfu.ca/item/19345

Hustlers university. *Hustlers university*. https://hustlers-university.ca/

Jones, E. E., Davis, K. E. (1965). From acts to dispositions: The attribution process in person perception. In L. Berkowitz (Ed.), *Advances in experimental psychology* (Vol. 2., 2019-266). New York: Academic Press.

Katz, E. (1957). The two-step flow of communication: An up-to-date report on an hypothesis. *Public Opinion Quarterly, 21,* 61–78. https://doi.org/10.1086/266687

Khamis, S., Ang, L., & Welling, R. (2017). Self-branding, 'micro-celebrity' and the rise of Social Media Influencers. *Celebrity Studies*, *8*(2), 191–208. https://doi.org/10.1080/19392397.2016.1218292

Kimmel, M. S. (2006). *Manhood in America: a cultural history* (2nd ed). Oxford University Press.

Langmeier, J., & Krejčířová, D. (2006). *Vývojová psychologie* (2., aktualiz. vyd). Grada.

Lazarsfeld, P., Berelson, B., & Gaudet, H. (1968). *The People's Choice: How the Voter Makes up His Mind in a Presidential Campaign* (3rd ed.). New-York: Columbia University Press.

Liga otevřených mužů. (2006). O nás. https://ilom.cz/o-nas/

Madsen, K. B. (1979). *Moderní teorie motivace*. Academia

Marcia, J. E. (c1993). *Ego identity: a handbook for psychosocial research*. Springer-Verlag

Martínez, C., & Olsson, T. (2019). Making sense of YouTubers: how Swedish children construct and negotiate the YouTuber Misslisibell as a girl celebrity. *J. Child. Media*13, 36–52. doi: 10.1080/17482798.2018.1517656

Maslow, A. H. (1987). *Motivation and personality* (3rd edition). Harper and Row.

McClelland, D.C. (1984) *Motives, Personality, and Society: Selected Papers*. Praeger, New York.

Meyrowitz, J. (2006). *Všude a nikde: vliv elektronických médií na sociální chování*. Karolinium.

Miovský, M. (2006). *Kvalitativní přístup a metody v psychologickém výzkumu*. Grada.

Papica, J. (1985). Sebepojetí, jeho struktura a funkce. In J. Hudeček – J. Papica a kol. (eds.): *Autoregulační mechanismy osobnosti*. Psychologické zprávy ČSAV, č. 4, s. 16–27.

Plháková, A. (2003). *Učebnice obecné psychologie*. Academia.

Rollano, C., Pérez-González, J. C., & Román-González, M. (2026). A Framework for Understanding the Manosphere. *Social and Personality Psychology Compass*, *20*(1), e70123. https://doi.org/10.1111/spc3.70123

Řiháček, T., Čermák, I., Hytych, R. & kolektiv. (2013). *Kvalitativní analýza textů: čtyři přístupy*. Brno: Masarykova univerzita. https://dl1.cuni.cz/pluginfile.php/504618/mod_resource/content/3/Kvalitativni-analyzatextu(1).pdf

Říčan, P., & Krejčířová, D. (2006). *Dětská klinická psychologie* (4., přeprac. a dopl. vyd). Grada Publishing.

Schouten, A. P., Janssen, L., & Verspaget, M. (2020). Celebrity vs. Influencer endorsements in advertising: the role of identification, credibility, and Product-Endorser fit. *International Journal of Advertising*, *39*(2), 258–281. https://doi.org/10.1080/02650487.2019.1634898

Siřínek, J. (2001). *PBSP – úvodní text určený zájemcům o metodu*. Dostupné z http://www.pbsp.cz/txtsir1.html

Skool. (2022, November 3). Hamza Ahmed. https://www.skool.com/@hamza

Smith, D. R. (2016). 'Imagining others more complexly': celebrity and the ideology of fame among YouTube's 'Nerdfighteria.' *Celebrity Studies*, *7*(3), 339–353. https://doi.org/10.1080/19392397.2015.1132174

Smith, J. A. (2004). Reflecting on the development of interpretative phenomenological analysis and its contribution to qualitative research in psychology. *Qualitative Research in Psychology*, *1*(1), 39–54. https://doi.org/10.1191/1478088704qp004oa

Svoboda, M., & Blatný, M. (Eds.). (1999). *Sociální procesy a osobnost*. Masarykova univerzita. https://kramerius.lib.cas.cz/uuid/uuid:e73e5ca8-2874-4c49-8869-baae47660dd9

Švaříčková-Slabáková, R. (2012). *Konstrukce maskulinní identity v minulosti a současnosti: koncepty, metody, perspektivy*. NLN, Nakladatelství Lidové noviny.

Vaillant, G. E. (1995). *Adaptation to life*. Harvard University Press.

Vallerga, M., & Zurbriggen, E. L. (2022). Hegemonic masculinities in the 'Manosphere': A thematic analysis of beliefs about men and women on The Red Pill and Incel. *Analyses of Social Issues and Public Policy*, 22, 602–625. https://doi.org/10.1111/asap.12308

Vallerga, M., & Zurbriggen, E. L. (2023). The Red Pill, Incels, and the Perils of Traditional Masculinity. The Society for Personality and Social Psychology. https://spsp.org/news/character-and-context-blog/vallerga-zurbriggen-red-pill-incel-communities

Van der Werff, J. (1990). The problem of self-conceiving. In H. Bosma – S. Jackson (eds.): *Coping and self-concept in adolescence*. Berlin: Springer-Verlag, s. 14–34.

Van Valkenburgh, S. (2018). Digesting the red pill: masculinity and neoliberalism in the manosphere. *Men and Masculinities*, 24 1, 84–103. https://doi.org/10.1177/1097184/18816118

Vágnerová, M., & Lisá, L. (2021). *Vývojová psychologie: dětství a dospívání* (Vydání třetí, přepracované a doplněné). Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum.

Vignoles, V. L., Schwartz, S. J., & Luyckx, K. (2011). *Introduction: Toward an integrative view of identity*. In S. J. Schwartz, K. Luyckx, & V. L. Vignoles (Eds.), *Handbook of identity theory and research* (pp. 1–27). Springer Science + Business Media. https://doi.org/10.1007/978-1-4419-7988-9_1

Výrost, J., Slaměník, I., & Sollárová, E. (2019). *Sociální psychologie*. Grada Publishing.

Wright, S., Trott, V., & Jones, C. (2020). 'The pussy ain't worth it, bro': Assessing the discourse and structure ofMGTOW. *Information, Communication, & Society*, 23(6), 908–925. https://doi.org/10.1080/1369118X.2020.1751867

Ying, Y. (2023). INFLUENCER CHARACTERISTICS IN SOCIAL MEDIA INFLUENCER MARKETING: A SYSTEMATIC LITERATURE REVIEW. 13th International Scientific Conference BUSINESS AND MANAGEMENT. https://doi.org/10.3846/BM.2023.1024

Zajonc, R. B. (1968). Attitudinal effects of mere exposure. *Journal of Personality and Social Psychology, 9*(2, Pt.2), 1–27. https://doi.org/10.1037/h0025848

Zimmermann, D., et. al. (2022). Influencers on YouTube: a quantitative study on young people's use and perception of videos about political and societal topics. *Curr Psychol 41*, 6808-6824. https://doi.org/10.1007/s12144-020-01164-7

Zimmermann, F. (2020). The Dynamics of Motivated Beliefs. *American Economic Review, 100*(2), 337-61.

PŘÍLOHY

Seznam příloh:

1. Abstrakt diplomové práce
2. Abstracto of Thesis
3. Informovaný souhlas
4. Seznam otázek vlastní konstrukce
5. Seznam tabulek

Příloha 1: Abstrakt diplomové práce

Název práce: Vliv maskulinity guru na životy mladých mužů

Autor práce: Denisa Corridoni

Vedoucí práce: Mgr. Gabriel Kňažek, Ph.D.

Počet stran a znaků: 69 stran, 127 345 znaků

Počet příloh: 5

Počet titulů použité literatury: 67

Abstrakt:

Práce se zabývá aktuálním online trendem, konkrétně vlivem maskulinity guru a manosféry na životy mladých mužů. Cílem bylo zmapovat vývoj, kterým si tito muži prošli: (a) období předcházející sledování guru, (b) změny spojené s konzumací jejich obsahu a (c) způsob, jakým svou zkušenost zpětně reflektují. Dále se práce zaměřuje na přínosy a ztráty, které ze sledování tohoto obsahu vyplynuly. Empirická část vychází z výpovědí sedmi mladých mužů ve věku 19 až 23 let, kteří reflektují svou zkušenost s maskulinity guru. Data byla získána prostřednictvím polostrukturovaných rozhovorů a analyzována metodou interpretativní fenomenologické analýzy. Výsledky naznačují, že sledování guru předcházely specifické faktory spojené s ontogenetickým vývojem v období dospívání, nedostatečné naplnění některých psychických potřeb a nespokojenost s vlastním tělem. V průběhu sledování docházelo ke změnám v identitě a k radikalizaci některých postojů, doprovázeným změnami v chování. Zpětně participanti svou zkušenost reflektují s větším odstupem; místo radikální transformace identity se spíše ukazuje selektivní přejímání vybraných prvků.

Klíčová slova: Manosféra, maskulinita, adolescence, identita, Red Pill

Příloha 2: Abstract of Thesis

Title: The Impact of Masculinity Influencers on Young Men's Lives

Author: Denisa Corriodni

Supervisor: Mgr. Gabriel Kňažek, Ph.D.

Number of pages and characters: 69 pages, 127 345 characters

Number of appendices: 5

Number of references: 67

Abstract:

This thesis examines the influence of masculinity influencers and the manosphere on the lives of young men. The aim was to explore their developmental trajectory: (a) the period before exposure, (b) changes during content consumption, and (c) retrospective reflections on this experience. The study also considers perceived benefits and drawbacks. The empirical part is based on interviews with seven young men aged 19–23, analyzed using interpretative phenomenological analysis. Findings suggest that engagement was preceded by factors such as adolescent developmental processes, unmet psychological needs, and body dissatisfaction. During exposure, participants reported identity changes and the radicalization of certain attitudes, accompanied by behavioral shifts. In retrospect, participants reflect with greater distance; rather than a complete identity transformation, they describe a selective integration of certain elements.

Key words: Manosphere, masculinity, adolescence, identity, Red Pill

Příloha 3: Informovaný souhlas

Informovaný souhlas

<u>Název studie (projektu):</u> Vliv maskulinity guru na životy mladých mužů

Jméno: Denisa Corridoni

Datum narození: xx. xx. xxxx

Účastník byl do studie zařazen pod číslem*:

1. Já, níže podepsaný souhlasím s mou účastí ve studii. Je mi více než 18 let.
2. Byl jsem podrobně informován o cíli studie, o jejích postupech, a o tom, co se ode mě očekává. Beru na vědomí, že prováděná studie je výzkumnou činností.
3. Porozuměl jsem tomu, že svou účast ve studii mohu kdykoliv přerušit či odstoupit. Moje účast ve studii je dobrovolná.
4. Při zařazení do studie budou moje osobní data uchována s plnou ochranou důvěrnosti dle platných zákonů ČR. Je zaručena ochrana důvěrnosti mých osobních dat. Při vlastním provádění studie mohou být osobní údaje poskytnuty jiným než výše uvedeným subjektům pouze bez identifikačních údajů, tzn. anonymní data pod číselným kódem. Rovněž pro výzkumné a vědecké účely mohou být moje osobní údaje poskytnuty pouze bez identifikačních údajů (anonymní data) nebo s mým výslovným souhlasem.
5. Porozuměl jsem tomu, že mé jméno se nebude nikdy vyskytovat v referátech o této studii. Já naopak nebudu proti použití výsledků z této studie.

Podpis účastníka:

Datum:

*Číselný kód je tvořen prvními dvěma písmeny vašeho jména, prvními dvěma písmeny vašeho rodiště a posledními dvěma číslicemi telefonního čísla. Příklad: **Ja**romír Novák, z **Pr**ahy, tel.č.: 528 456 8**79** bude mít kód: japr79. Nyní vytvořte prosím Váš kód. Vaše výsledky budou dále uváděny pouze pod tímto anonymizovaným kódem, nikoli vašimi osobními údaji.

Příloha 4: Seznam otázek vlastní konstrukce

1. Osobnost a kontext před sledováním maskulinity guru (influencerů)

- Jak by ses popsal předtím, než jsi začal guru sledovat (vlastnosti, nálady)?
- Jak jsi to měl se vztahy (rodinné, partnerka?)
- Bylo na tobě něco, s čím jsi nebyl spokojený?
- Co jsi chtěl v životě dokázat (životní směr, cíle)?
- Jaké jsi měl hobby/koníčky?
- Jaký jsi měl na guru názor předtím, než jsi je začal sledovat?
- Kdo byl do té doby tvůj vzor?
- Byl jsi v tu dobu sám se sebou spokojený?

2. První kontakt s influencerem/objevování obsahu

- Kdy a jak jsi poprvé narazil na obsah těchto guru (věk, sám od sebe/od kamaráda?)
- Co tě na nich zaujalo jako první?
- Slyšel jsi podobné názory (těch co guru propagují) už dříve?
- Vybavuješ si nějaké video nebo větu, která tě zasáhla?

3. Identifikace s obsahem / hodnoty

- Jaká témata tě bavila nejvíce?
- Dával ti ten kontent něco, co jsi do té doby neměl?
- Vnímal jsi v tom nějaký „návod na život“ nebo jako řešení tvých problémů?
- Jaké názory ti dávaly největší smysl? A proč?
- Stalo se někdy, že jsi měl na nějakou věc jiný pohled, než daný guru? Jakou?
- Jakou roli měl podle tebe v tu dobu chlap zastávat?
- Fungovala tak tvoje rodina?
- Motivoval tě guru v tvých cílech, anebo se ti změnili?

4. Praktické dopady na život

- Změnilo ses díky nim (uvažování, chování, hodnoty)?

- Ovlivňuje tvá rozhodnutí v životě názor toho guru?
- Jaký to mělo dopad na tvoje vztahy (kamarádi, rodina, partnerka)?
- Navazuješ vztahy snáze než předtím?
- Jak se změnil tvůj přístup k ženám?
- Změnil se tvůj přístup k ostatním mužům?

5. Reflexe a současný stav

- Sleduješ je stále? Proč ano/ne?
- Jsi rád, žes je začal sledovat? Posunulo tě to?
- Jaké cíle sis splnil?
- Vzalo ti to naopak něco?
- Uznáváš lidi, kteří tyto názory nesdílí?
- Co bys vzkázal ostatním mladým mužům, kteří tyto guru sledují?
- Doporučil bys je, nebo si myslíš, že je to pro mladé kluky nebezpečné?
- Myslíš, že žiješ dnes lépe?

Doplňující otázky

- Jak dnes hodnotíš své tehdejší názory?
- Jaké vzory máš dnes?

Příloha 5: Seznam obrázků a tabulek

1. *Kritéria statutů identity*
2. *Okruhy a ukázkové položky polostrukturovaného rozhovoru*
3. *Souhrnné údaje o respondentech*